

భూమి లేని నిరుపేదల బీమా కోసం ఉద్దేశించిన పథకం ?

డాక్టర్ తమ్మ కోటిరెడ్డి

ప్రాఫెసర్, బీజీఎస్, హైదరాబాద్

మాదిరి ప్రశ్నలు

- అమెరికా సహాయంతో 2004లో బాల కార్మిక వ్యవస్థ నిర్మూలన కోసం ప్రారంభించిన పథకం?
 - ఇండ్ర ధనుష్
 - ఇండస్
 - బీజాస్
 - వికల్ప్
- కింది వాటిలో భాగ్యశ్రీ బాలకళ్యాణ పథకాన్ని ప్రారంభించిన సంవత్సరం?
 - 1995
 - 1996
 - 1997
 - 1998
- ప్రాంతీయ అభివృద్ధికి ప్రత్యేక ప్రాధాన్యత నిచ్చిన పంచవర్ష ప్రణాళిక ఏది ?
 - 6
 - 7
 - 10
 - 12
- బాలికల సర్వతోముఖాభివృద్ధికి 1998లో ప్రారంభించిన పథకం?
 - మహిళా సమృద్ధి యోజన
 - స్వావలంబన
 - భాగ్యశ్రీ బాలకళ్యాణ పథకం
 - రాజ రాజేశ్వరి మహిళా కళ్యాణ యోజన
- గ్రామ పంచాయతీలకు సంబంధించి కేంద్ర- రాష్ట్ర పథకాలను సంకలనం చేయడానికి 'సమన్వయ'ను ఎప్పుడు ప్రారంభించారు?
 - 2014
 - 2015
 - 2016
 - 2017
- దేశంలోని 35 సంవత్సరాలలోపు యువతను వివిధ రంగాల్లో నిపుణులుగా రూపొందించడం కింది ఏ పథకం లక్ష్యం?
 - నయ్ మంజిల్
 - ప్రధానమంత్రి కౌశల్ వికాస్ యోజన
 - ప్రధానమంత్రి ఆవాస్ యోజన
 - పైవేవి కావు
- దీన్ దయాళ్ ఉపాధ్యాయ గ్రామజ్యోతిని 2015 జూలై 15న ప్రధానమంత్రి నరేంద్రమోదీ ఎక్కడ ప్రారంభించారు?
 - హైదరాబాద్
 - అమరావతి
 - బెంగళూరు
 - పాట్నా
- బేటి బచావో బేటి పడావో పథకాన్ని 2015 జనవరి 22న ప్రధానమంత్రి ఏ రాష్ట్రంలో ప్రారంభించారు?
 - ఉత్తరాఖండ్
 - బిహార్
 - హర్యానా
 - ఛత్తీస్ గఢ్
- పాక్షికంగా వాక్సినేషన్ పొందిన, అసలు వాక్సినేషన్ పొందని పిల్లలందరికీ వాక్సినేషన్ అందించడం ఏ పథకం లక్ష్యం?
 - హృదయం
 - ఇండ్ర ధనుష్
 - ఇండస్
 - స్వావలంబన
- ముద్రా యోజనను 2018 ఏప్రిల్ 8న ఎక్కడ ప్రారంభించారు?
 - ఢిల్లీ
 - ముంబై
 - కోల్ కతా
 - భువనేశ్వర్
- కింది ఏ ప్రణాళికలో జాతీయ నీటి పారుదల యాజమాన్య నిధిని ఏర్పాటు చేశారు?
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
- ఆపరేషన్ ముస్కాన్ ఉద్దేశం?
 - వీధి బాలలను రక్షించడం
 - వృద్ధాప్య పెన్షన్లు
 - నీటి పారుదల సౌకర్యం కల్పించడం
 - పైవేవి కాదు
- ప్రధానమంత్రి ముద్రా యోజన ఏ సంవత్సరంలో ప్రారంభించారు?
 - 2015
 - 2016
 - 2017
 - 2018
- భారతీయ మహిళా బ్యాంక్ ను 2013లో ఎక్కడ ప్రారంభించారు?
 - ఢిల్లీ
 - కోల్ కతా

- బెంగళూరు
- ముంబై
- ప్రధానమంత్రి జీవన్ జ్యోతి బీమా యోజన వార్షిక ప్రీమియం ఎంత?
 - రూ. 330
 - రూ. 350
 - రూ. 420
 - రూ. 450
- అసంఘటిత రంగంలో దారిద్ర్యరేఖ దిగువన ఉన్న కార్మికులకు ఆరోగ్యబీమా అందించే పథకం?
 - అటల్ పెన్షన్ యోజన
 - పి.ఎం. ఫస్ట్ బీమా యోజన
 - రాష్ట్రీయ స్వాస్థ్య బీమా యోజన
 - పైవేవి కావు
- ప్రధానమంత్రి జన్ ధన్ యోజన కార్యక్రమాన్ని ప్రధానమంత్రి మొదట ఎక్కడ ప్రారంభించారు?
 - అమరావతి
 - న్యూఢిల్లీ
 - కటక్
 - రాయ్ పూర్
- బాలికల విద్య, వివాహ ఖర్చులకు సంబంధించి 2015లో ప్రారంభించిన పథకం?
 - సుకన్య సమృద్ధి బీమా యోజన
 - ఇందిరా ఆవాస్ యోజన
 - ధనలక్ష్మి
 - భారత్ నిర్మాణ్
- పదవీ విరమణ తరువరి ప్రభుత్వ రంగ ఉద్యోగుల పెన్షన్ కు ఉద్దేశించిన పథకం?
 - జీవన్ ప్రమాణ్
 - అన్నపూర్ణ యోజన
 - పి.ఎం. జీవన్ జ్యోతి బీమా యోజన
 - పి.ఎం. ముద్రా యోజన
- ప్రధానమంత్రి జీవన్ జ్యోతి బీమా యోజన కింద బీమా కవరేజ్ ఎంత?
 - రూ. 50,000
 - రూ. 1,00,000
 - రూ. 1,50,000
 - రూ. 2,00,000
- కింది వాటిలో భారతదేశంలో ఆధారిత ఆధారిత తొలి పథకంగా దేన్ని పేర్కొనవచ్చు?
 - అంత్యోదయ అన్న యోజన
 - జన్ ధన్ యోజన
 - సుకన్య సమృద్ధి యోజన
 - పి.ఎం. జీవన్ జ్యోతి బీమా యోజన
- ఇందిరాగాంధీ జాతీయ వృద్ధుల పెన్షన్ కింద దరఖాస్తు చేసుకునే వ్యక్తి ఎన్ని ఏళ్లకు పైబడి ఉండాలి?
 - 55
 - 58
 - 60
 - 62
- పాండే కమిటీ కింది వాటిలో దేనికి సంబంధించింది?
 - మెనుకబడిన రాష్ట్రాల గుర్తింపు
 - ఆదాయ అసమానతలు
 - పేదరికం
 - నిరుద్యోగం
- రఘురాం రాజన్ కమిటీ కింది వాటిలో దేనికి సంబంధించింది?
 - ఆదాయ అసమానతలు
 - కోశ విధాన రూప కల్పన
 - బహుముఖ గణాంకం
 - గ్రామీణ పేదరికం
- కిందివాటిలో ఏ కార్యక్రమం వెనుకబడిన వర్గాల ప్రజల్లో ఎంపిక చేసిన వర్గాల అభివృద్ధికి ఉద్దేశించింది?
 - ఎన్ఎఫ్డీఏ
 - గిరిజన ప్రాంతాల అభివృద్ధి కార్యక్రమం
 - ఉపాంత రైతులు, వ్యసాయ కూలీల అభివృద్ధి కార్యక్రమం
 - పైవన్నీ
- గోల్ట్ డిపాజిట్, సావరిన్ గోల్ట్ బాండ్ల పథకాలను ఎప్పుడు ప్రారంభించారు?
 - 2015 నవంబర్ 5
 - 2015 నవంబర్ 15
 - 2016 నవంబర్ 5
 - 2016 నవంబర్ 15
- భూమి లేని నిరుపేదల బీమా కోసం ఉద్దేశించిన పథకం ఏది?
 - జననీ సురక్షా యోజన
 - సుకన్య సమృద్ధి యోజన

- ఆశ్రమ బీమా యోజన
- ఆమ్ ఆద్యీ బీమా యోజన
- భారత్ నిర్మాణ్
- పైవేవి కాదు
- 11 నుంచి 18 ఏళ్ల మధ్య వయస్సు ఉన్న కౌమార బాలికల్లో పోషక విలువలు, ఆర్థిక స్థాయిని పెంపొందించడానికి ఉద్దేశించిన పథకం?
 - స్వావలంబన
 - నయ్ మంజిల్
 - సబల
 - సమన్వయ
- ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో పురుడు పోసిండుకు ఉద్దేశించిన యశోధ పథకాన్ని ఏ సంవత్సరంలో ప్రారంభించారు?
 - 2008
 - 2010
 - 2011
 - 2014
- స్వావలంబన పథకం ఏ సంవత్సరంలో ప్రారంభించారు?
 - 2008
 - 2009
 - 2010
 - 2017
- దేశంలో మొదటి స్టార్ట్ సిటీని ఏ రాష్ట్రంలో నిర్మించారు?
 - కేరళ
 - కర్ణాటక
 - గుజరాత్
 - మధ్యప్రదేశ్
- కృషి శ్రామిక సామాజిక సురక్షా యోజనను 2001లో కార్మిక మంత్రిత్వ శాఖ ఏ సంస్థ సహకారంతో ప్రవేశపెట్టింది?
 - ఐసీఐఐఐ
 - హెచ్ఐఐఐఐ
 - జీఐసీ
 - ఎల్ఐసీ
- స్వావలంబన ఏ పథకంలో విలీనమైంది?
 - అటల్ పెన్షన్ యోజన
 - స్వల్ప జయంతి శహారీ రోజ్ గార్ యోజన
 - గ్రూప్ ఇన్సూరెన్స్ స్కీమ్ (గ్రామీణ)
 - పైవేవి కాదు
- ఏ వయస్సు ఉన్న మహిళలకు 1998లో ప్రారంభించిన రాజేశ్వరి మహిళా కళ్యాణ యోజన వర్తిస్తుంది?
 - 10-60
 - 10-70
 - 10-75
 - 35-60
- ప్రాంతీయ అసమానతలను సవాలూగా కింది ఏ ప్రణాళిక పేర్కొంది?
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
- అంత్యోదయ అన్న యోజన పథకం ఎప్పుడు ప్రారంభించారు?
 - డిసెంబర్ 2000
 - డిసెంబర్ 2004
 - డిసెంబర్ 2006
 - డిసెంబర్ 2007
- పట్టణ ప్రాంతాల్లో మురికి వాడల్లో గృహాల నిర్మాణానికి ఉద్దేశించిన పథకం?
 - భారత్ నిర్మాణ్
 - సమగ్ర ఆవాస్ యోజన
 - ఇందిరా ఆవాస్ యోజన
 - వాల్మీకి అంబేద్కర్ ఆవాస్ యోజన
- అన్నపూర్ణ యోజన ఏ సంవత్సరంలో ప్రారంభించారు?
 - 1998
 - 1999
 - 2000
 - 2002
- బాలికలకు ఆర్థిక స్వావలంబన కల్పించే ఉద్దేశంతో 2015 జనవరి 22న ప్రారంభించిన పథకం?
 - జననీ సురక్షా యోజన
 - సుకన్య సమృద్ధి యోజన

ప్రభుత్వ పథకాలు

స్వాతంత్ర్యానంతరం దేశంలో పేదరికం, నిరుద్యోగ నిర్మూలనకు ప్రభుత్వాలు అనేక స్వయం ఉపాధి, వేతన ఉపాధి, ఏరియా స్పెసిఫిక్ పథకాలను (ప్రాంతాల ప్రత్యేక పథకాలు) ప్రవేశపెట్టాయి. అణగారిన వర్గాల అభ్యున్నతికి అనేక బీమా పథకాలను ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. 1952లో గ్రామీణ ప్రాంతాల అభివృద్ధి, ప్రజల భాగస్వామ్యం లక్ష్యంగా సామాజిక అభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. వ్యవసాయ రంగం అభివృద్ధి కార్యక్రమం (1960-61), సాంద్ర వ్యవసాయ ప్రాంతాల కార్యక్రమం (1964-65), అధిక దిగుబడినిచ్చే వంగడాల కార్యక్రమం (1966-67) ప్రవేశపెట్టారు. వీటితో పాటు కరువు పీడిత ప్రాంతాల కార్యక్రమం (1973), ఎడారి ప్రాంత అభివృద్ధి కార్యక్రమం (1977-78), నీటిపారుదల సామర్థ్యాన్ని సక్రమంగా వినియోగించుకోవడానికి 'కమాండ్ ఏరియా డెవలప్ మెంట్ ప్రోగ్రాం' (1975)ను ప్రవేశపెట్టారు. ఐఆర్డీపీ, ట్రైసం, డ్యాక్రా, మిలియన్ బావుల పథకం, స్వల్ప జయంతి గ్రామ

- ధన లక్ష్మి
- అటల్ పెన్షన్ యోజన
- స్టార్ట్ సిటీ కమిషన్ ను ఎప్పుడు ప్రారంభించారు?
 - 2014 జూన్ 5
 - 2014 ఆగస్టు 15
 - 2015 మే 25
 - 2015 జూన్ 25
- దేశంలోని సాంస్కృతిక సంబంధ నగరాలను పునర్వ్యవస్థీకరించి అభివృద్ధి చేయడానికి 2015లో ప్రారంభించిన పథకం?
 - హృదయం
 - సబల
 - స్వావలంబన
 - యశోధ
- గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో విద్యుత్ సౌకర్యం కల్పించడానికి రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ కార్పొరేషన్ ఏ సంవత్సరంలో ఏర్పాటు చేశారు?
 - 1968
 - 1969
 - 1970
 - 1971
- గ్రామీణ ప్రజలకు మౌలిక సౌకర్యాల కల్పనకు 2000 సంవత్సరంలో ప్రారంభించిన పథకం?
 - ప్రధానమంత్రి గ్రామోదయ యోజన
 - ఎన్ఆర్ఈజీఏ
 - ఐఆర్డీపీ
 - డ్యాక్రా
- సంపూర్ణ గ్రామీణ రోజ్ గార్ యోజన ఏ పథకంలో విలీనమైంది?
 - ట్రైసం
 - వాల్మీకి అంబేద్కర్ ఆవాస్ యోజన
 - ఎన్ఆర్ఈజీఏ
 - అంత్యోదయ అన్న యోజన
- కింది వాటిలో స్వల్ప జయంతి గ్రామ స్వరాజ్ గార్ యోజనలో విలీనం కానిది?
 - 2
 - 4
 - 1
 - 3
 - 5
 - 6
 - 7
 - 4
 - 8
 - 3
 - 9
 - 2
 - 10
 - 1
 - 11
 - 13
 - 1
 - 14
 - 4
 - 15
 - 1
 - 16
 - 3
 - 17
 - 2
 - 18
 - 1
 - 19
 - 1
 - 20
 - 4
 - 21
 - 1
 - 22
 - 3
 - 23
 - 1
 - 24
 - 3
 - 25
 - 4
 - 26
 - 1
 - 27
 - 2
 - 28
 - 3
 - 29
 - 1
 - 30
 - 3
 - 31
 - 3
 - 32
 - 4
 - 33
 - 1
 - 34
 - 3
 - 35
 - 2
 - 36
 - 1
 - 37
 - 4
 - 38
 - 3
 - 39
 - 2
 - 40
 - 4
 - 41
 - 1
 - 42
 - 2
 - 43
 - 1
 - 44
 - 3
 - 45
 - 4
 - 46
 - 1
 - 47
 - 2

స్వరాజ్ గార్ యోజన కార్యక్రమాలను స్వయం ఉపాధి పథకాలుగా పేర్కొనవచ్చు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో భూమిలేని వారి ఉపాధి హామీ కార్యక్రమం (1983), జవహర్ రోజ్ గార్ యోజన (1989), నెహ్రూ రోజ్ గార్ యోజన (1989), ఉపాధి హామీ కార్యక్రమం (1993), జవహర్ గ్రామ సమృద్ధి యోజన (1999), స్వల్ప జయంతి శహారీ రోజ్ గార్ యోజన (1997) పథకాలను వేతన ఉపాధి పథకాలుగా పేర్కొనవచ్చు. జాతీయ పనికి ఆహార పథకం, సంపూర్ణ గ్రామీణ రోజ్ గార్ యోజనను ఎన్ఆర్ఈజీఏలో విలీనం చేయగా, ఐఆర్డీపీ, ట్రైసం, డ్యాక్రా, మిలియన్ బావుల పథకం, ఎన్ఐటీఆర్ఐ, గంగా కళ్యాణ యోజనను స్వల్ప జయంతి గ్రామ స్వరాజ్ గార్ యోజనలో విలీనం చేశారు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో భూమిలేని వారి ఉపాధి హామీ కార్యక్రమాన్ని జవహర్ రోజ్ గార్ యోజనలో విలీనం చేశారు. జవహర్ రోజ్ గార్ యోజనను జవహర్ గ్రామ సమృద్ధి యోజనగా 1999లో పేరు మార్చారు. 2001లో జవహర్ గ్రామ సమృద్ధి యోజనను సంపూర్ణ గ్రామీణ రోజ్ గార్ యోజనలో విలీనం చేశారు.

- ఐఆర్డీపీ
- డ్యాక్రా
- గంగా కళ్యాణ యోజన
- జవహర్ గ్రామ సమృద్ధి యోజన
- మురికి వాడల రహిత భారత్ కింది ఏ పథకం లక్ష్యం?
 - రాజీవ్ ఆవాస్ యోజన
 - ఇందిరా ఆవాస్ యోజన
 - ఆమ్ ఆద్యీ బీమా యోజన
 - భారత్ నిర్మాణ్
- నీటి పారుదల, వాటర్ సప్లయ్, హౌసింగ్, రోడ్లు, టెలిఫోన్, విద్యుత్ ఆధారంగా భారత్ అభివృద్ధి ధ్యేయంగా 2005 డిసెంబర్లో ప్రారంభించిన పథకం?
 - ప్రధానమంత్రి గ్రామ సడక్ యోజన
 - భారత్ నిర్మాణ్
 - రాజీవ్ గాంధీ గ్రామీణ విద్యుదీకరణ యోజన
 - పైవన్నీ

సమాధానాలు

- 2
- 4
- 1
- 3
- 5
- 1
- 6
- 2
- 7
- 4
- 8
- 3
- 9
- 2
- 10
- 1
- 11
- 4
- 12
- 1
- 13
- 1
- 14
- 4
- 15
- 1
- 16
- 3
- 17
- 2
- 18
- 1
- 19
- 1
- 20
- 4
- 21
- 1
- 22
- 3
- 23
- 1
- 24
- 3
- 25
- 4
- 26
- 1
- 27
- 2
- 28
- 3
- 29
- 1
- 30
- 3
- 31
- 3
- 32
- 4
- 33
- 1
- 34
- 3
- 35
- 2
- 36
- 1
- 37
- 4
- 38
- 3
- 39
- 2
- 40
- 4
- 41
- 1
- 42
- 2
- 43
- 1
- 44
- 3
- 45
- 4
- 46
- 1
- 47
- 2

సాక్షి SAKSHI EDUCATION

SSC CGLE 2018

Guidance, Material, Syllabus, Posts preference order, Solved papers, Practice Tests

Visit: www.sakshieducation.com

19. Δabc లో $bc = 8$ cm, A నుంచి bc కి ఉన్న దూరం 6 cm అయితే త్రిభుజి వైశాల్యం ఎంత?
 ఎ. 48 చ.సెం.మీ. బి. 24 చ.సెం.మీ.
 సి. 32 చ.సెం.మీ. డి. 40 చ.సెం.మీ.

సమాధానం: బి

$\Delta = \frac{1}{2}(bh)$
 $= \frac{1}{2} \times 8 \times 6 = 24$ చ.సెం.మీ.

20. ఒక వృత్త వ్యాసం 'd'. అయిన చతురస్ర భుజం గల వృత్త పొడవు?
 ఎ. $d/\sqrt{2}$ బి. $\sqrt{2}d$ సి. $d/2$ డి. $d/2$

సమాధానం: ఎ

మెథడ్-1:
 ✓ వృత్తంలో గరిష్ట చతురస్ర కర్ణం ఆ వృత్త వ్యాసం అవుతుంది.
 చతురస్ర కర్ణం = $d^2 = భుజం^2 + భుజం^2$
 $2 \times భుజం^2 = d^2$
 $భుజం^2 = d^2/2$
 $భుజం = d/\sqrt{2}$

మెథడ్-2:
 చతురస్ర కర్ణం = వ్యాసం/ $\sqrt{2} = d/\sqrt{2}$

భుజాల మొత్తం 30 సెం.మీ అయిన దాని చుట్టుకొలత?

క్షేత్రమితి

1. దీర్ఘచతురస్రాకార స్థలం చుట్టుకొలత 70 మీ. పొడవు, వెడల్పుల నిష్పత్తి 2:3 అయిన ఆ స్థలం వైశాల్యం ఎన్ని చదరపు మీటర్లు?
 ఎ. 184 బి. 294 బి. 304 డి. 364

సమాధానం: బి

వివరణ:
 ✓ దీర్ఘ చతురస్ర పొడవు వెడల్పుల నిష్పత్తి = 2:3
 పొడవు = $2x$, వెడల్పు = $3x$
 దత్తాంశం ప్రకారం దీర్ఘ చతురస్ర చుట్టుకొలత = 70
 $2(పొడవు + వెడల్పు) = 70$
 $2(2x + 3x) = 70$
 $5x = 35$
 $x = 7$
 ✓ పొడవు = 14, వెడల్పు = 21
 వైశాల్యం = పొడవు \times వెడల్పు
 $= 14 \times 21$
 $= 294$ చ.మీ.

2. ఒక త్రికోణం వైశాల్యం 220 చ.సెం.మీ., ఎత్తు 8 సెం.మీ. సమాంతర కానీ భుజాల మొత్తం 30 సెం.మీ అయిన దాని చుట్టుకొలత?
 ఎ. 85 సెం.మీ బి. 120 సెం.మీ.
 సి. 100 సెం.మీ డి. 75 సెం.మీ.

సమాధానం: ఎ

వివరణ:
 ✓ వైశాల్యం = 220 చ.సెం.మీ, ఎత్తు = 8 సెం.మీ.
 a, b లు సమాంతర భుజాలు అనుకొనిన
 $\frac{1}{2}(a+b) \times h = 220$
 $a+b = 55$
 ✓ దత్తాంశం ప్రకారం సమాంతర కానీ భుజాల పొడవుల మొత్తం 30 సెం.మీ.
 త్రికోణం చుట్టుకొలత = $30 + 55 = 85$ సెం.మీ.

3. రమాకు 400 మీ. X 200 మీ. కొలతలుగల దీర్ఘచతురస్రాకార పొలం ఉంది. అతని మిత్రుడు భరత్ కు 300 మీ. భుజంగా గల చతురస్రాకార పొలం ఉంది. 100 చ.మీ.ల ప్రదేశంలో ఒక చెట్టును నాటిన ఎవరి పొలంలో ఎన్ని ఎక్కువ చెట్లను నాటగలం?
 ఎ. రమాకు 100 బి. రమాకు 10
 సి. భరత్ కు 100 డి. భరత్ కు 10

సమాధానం: సి

వివరణ:
 ✓ రమాకు పొలం (దీర్ఘచతురస్రం) వైశాల్యం
 $= 400 \times 200 = 80,000$
 100 చ.మీ.లకు ఒక చెట్టు చొప్పున చెట్ల సంఖ్య
 $= 80,000/100 = 800$
 భరత్ పొలం (చతురస్రం) వైశాల్యం
 $= 300 \times 300 = 90,000$
 చెట్ల సంఖ్య = $90,000/100 = 900$
 భరత్ పొలంలో 100 చెట్లు ఎక్కువ నాటగలం.

4. సమలంబ చతుర్భుజి వైశాల్యం 104 చ.సెం.మీ. దాని రెండు సమాంతర భుజాల మధ్య దూరం 13 సెం.మీ. ఆ సమాంతర భుజాల్లో ఒకటి 7 సెం.మీ. అయితే మరొకటి?
 ఎ. 9 సెం.మీ బి. 23 సెం.మీ.
 సి. 16 సెం.మీ డి. 4 సెం.మీ.

సమాధానం: ఎ

వివరణ:
 $A = \frac{1}{2} h(a+b)$
 $104 = \frac{1}{2} (13)(7+b)$
 $208 = 13(b+7)$
 $b = 16-7 = 9$ cm

5. ఒక దీర్ఘ చతురస్రాకార స్థలం పొడవు, వెడల్పులు 3:4 నిష్పత్తిలో ఉన్నాయి. ఆ స్థలం వైశాల్యం 10,800 చ.మీ.,

అయితే ఒక మీటరుకు రూ. 10 చొప్పున ఆ స్థలం చుట్టు కంచె వేయడానికి ఎంత ఖర్చవుతుంది?
 ఎ. రూ. 5600 బి. రూ. 4200
 సి. రూ. 3500 డి. రూ. 6300

సమాధానం: బి

వివరణ:
 ✓ దీర్ఘ చతురస్రాకార స్థలం పొడవు, వెడల్పులు = $3x, 4x$
 దత్తాంశం ప్రకారం వైశాల్యం = 10,800
 $(3x)(4x) = 10,800$
 $12x^2 = 10,800$
 $x^2 = 900$
 $x = 30$
 పొడవు = $3x = 3(30) = 90$
 వెడల్పు = $4x = 4(30) = 120$

✓ ఒక మీటరుకు రూ. 10 చొప్పున ఆ స్థలం చుట్టు కంచె వేయడానికి ఎంత ఖర్చవుతుంది? చ.సెం.మీ.లలో
 $= 2(90+120)10$
 $=$ రూ. 4200

6. ఒక గడియారం నిమిషాల ముళ్ల పొడవు 14 సెం.మీ. అది 10 నిమిషాల్లో ఏర్పడ్డ సెకండ్ వైశాల్యం ఎంత? (చ.సెం.మీ.లలో)
 ఎ. 92.7 బి. 102.7 సి. 112.7 డి. 122.7

సమాధానం: బి

వివరణ:
 ✓ నిమిషాల ముళ్లు 1 నిమిషాన్ని 6° చొప్పున 10 ని.లలో 60° సెకండ్లను ఏర్పరుస్తుంది.
 సెకండ్ల వైశాల్యం = $(\pi/360) \times \pi r^2$
 $= (60/360)(22/7)(14)(14)$
 $= 102.7$

7. సమలంబ చతుర్భుజం ABCD లో P, Q లు వరుసగా AD, BC ల మధ్య బిందువులు $AB = 8$ cm, $PQ = 6$ cm అయితే DC = ?
 ఎ. 12 సెం.మీ బి. 14 సెం.మీ.
 సి. 2 సెం.మీ డి. 4 సెం.మీ.

సమాధానం: డి

వివరణ:
 $PQ = (AB+CD)/2$
 $6 = (8+CD)/2$
 $12 = 8+CD$
 $CD = 4$ cm

8. రెండు చతురస్రాల చుట్టుకొలతలు 40 సెం.మీ., 32 సెం.మీ., ఈ రెండు చతురస్రాల వైశాల్యాల భేదానికి సమాన వైశాల్యం గల మూడో చతురస్రం చుట్టుకొలత?
 ఎ. 18 సెం.మీ. బి. 24 సెం.మీ.
 సి. 28 సెం.మీ. డి. 30 సెం.మీ.

సమాధానం: బి

వివరణ:
 ✓ $4a = 40$
 $a = 10$ సెం.మీ., $4b = 32$
 $b = 8$ సెం.మీ.
 $a^2 - b^2 = 10^2 - 8^2 = 100 - 64 = 36$ సెం.మీ.²
 మూడో చతురస్ర వైశాల్యం = 36 సెం.మీ.²
 మూడో చతురస్ర భుజం = 6 సెం.మీ.
 మూడో చతురస్ర చుట్టుకొలత
 $= 4(6) = 24$ సెం.మీ.

9. ABCD సమలంబ చతుర్భుజంలో E, F లు వరుసగా AD, BC ల మధ్య బిందువులు అయ్యేటట్లు $AB = 8$ cm, $DC = 6$ cm గా ఉంటే EF = ?
 ఎ. 14 సెం.మీ బి. 1 సెం.మీ.
 సి. 7 సెం.మీ డి. 4 సెం.మీ.

సమాధానం: సి

వివరణ:
 $EF = (AB+DC)/2$

$EF = (8+6)/2 = 14/2 = 7$ cm.

10. కన్నయ్య అతని వృత్తాకార తోట చుట్టూ 3.5 మీ. వ్యాసార్థంలో కంచెను వేయాలనుకున్నాడు. అయితే అతను కొనుగోలు చేయాల్సిన కంచె పొడవు?
 ఎ. 12 మీ. బి. 20 మీ. సి. 22 మీ. డి. 18 మీ.

సమాధానం: సి

వివరణ:
 ✓ తోట చుట్టుకొలత = $2\pi r = 2 \times (22/7) \times (7/2) = 22$ మీ.
 అతను కొనుగోలు చేయాల్సిన కంచె పొడవు = 22 మీ.

11. 1 సెం.మీ. మందం కలిగిన చెక్కతో 5 సెం.మీ. X 4 సెం.మీ. X 7 సెం.మీ. కొలతలున్న మూతగల పెట్టెను తయారుచేయడానికి ఎంత ఘనపరిమాణం గల చెక్క అవసరం? (ఘ.సెం.మీ.లలో)
 ఎ. 120 బి. 130 సి. 110 డి. 150

సమాధానం: సి

వివరణ:
 ✓ పెట్టె బయటి కొలతలు = 5, 4, 7
 పెట్టె లోపలి కొలతలు = 3, 2, 5
 ఉపయోగించిన చెక్క ఘనపరిమాణం = బయటి ఘనపరిమాణం - లోపలి ఘనపరిమాణం
 $= 5 \times 4 \times 7 - 3 \times 2 \times 5$
 $= 140 - 30 = 110$

12. ఒక బహుభుజి అంతర కోణాల మొత్తం బాహ్య కోణాల మొత్తానికి 5 రెట్లు అయిన ఆ బహుభుజి భుజాల సంఖ్య?
 ఎ. 10 బి. 8 సి. 12 డి. 15

సమాధానం: సి

వివరణ:
 ✓ ఇది క్రమబహుభుజి అనుకుందాం
 అంతరకోణం : బాహ్యకోణం = 5:1
 అంతర బాహ్యకోణాల మొత్తం = 6 భాగాలు = 180
 1 భాగం = 30
 బాహ్యకోణం = 1 భాగం = 30
 భుజాల సంఖ్య = $360/బాహ్యకోణం$
 $= 360/30 = 12$

13. ఒక చతురస్రం వైశాల్యం 16 సెం.మీ.² అయిన దాని చుట్టుకొలత?
 ఎ. 16 సెం.మీ. బి. 18 సెం.మీ.
 సి. 12 సెం.మీ. డి. 20 సెం.మీ.

సమాధానం: ఎ

వివరణ:
 మెథడ్-1:
 $x^2 = 16$ సెం.మీ.²
 $x = 4$ సెం.మీ.
 ✓ చుట్టుకొలత = $4x = 4(4) = 16$ సెం.మీ.²

మెథడ్-2:
 వైశాల్యం = $4\sqrt{A} = 4\sqrt{16} = 4 \times 4 = 16$ సెం.మీ.

14. ఒక సమాంతర చతుర్భుజం వైశాల్యం 432 సెం.మీ.², దానిలోని ఒక భుజం అనురూప ఉన్న తుల నిష్పత్తులు 4:3 అయితే భుజం పొడవు?
 ఎ. 18 సెం.మీ బి. 24 సెం.మీ.
 సి. 6 సెం.మీ డి. 36 సెం.మీ.

సమాధానం: బి

వివరణ:
 ✓ భుజం = $4x$, ఉన్నతి = $3x$
 $432 = (4x)(3x)$
 $x^2 = 36$
 $x = 6$
 భుజం = $4x = 4(6) = 24$ సెం.మీ

15. ఒక గోళం వ్యాసార్థం 50 శాతం పెరిగినట్లయితే దాని వక్రతల వైశాల్యంలో పెరుగుదల శాతం?
 ఎ. 150% బి. 125% సి. 75% డి. 67.5%

సమాధానం: బి

బి.పి. రమణ
 డైరెక్టర్
 ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్,
 తాండూరు, వికారాబాద్
 9441022571

వివరణ:
 ✓ వక్రతల వైశాల్యంలో పెరుగుదల శాతం
 $= (2x + (x^2/100))\%$
 $= (2(50) + (50^2/100))\%$
 $= (12,500/100)\% = 125\%$

16. 14 సెం.మీ. ఎత్తు, భూ వ్యాసార్థం 7 సెం.మీ. గల శంఖువు ఉపలతల వైశాల్యం?
 ఎ. 308 సెం.మీ.² బి. 398.45 సెం.మీ.²
 సి. 462 సెం.మీ.² డి. 498.35 సెం.మీ.²

సమాధానం: డి

వివరణ:
 ✓ శంఖువు ఏటవాలి ఎత్తు l
 $= \sqrt{(14^2 + 7^2)} = \sqrt{(196 + 49)}$
 $= \sqrt{245} = 15.6524$
 శంఖువు ఉపలతల వైశాల్యం = $2\pi r(r+l)$
 $= (22/7) \times 7(7 + 15.6524)$
 $= 22(22.6524)$
 $= 498.35$ సెం.మీ.²

17. కింది వాటిలో దేని అంతరకోణం, దాని బాహ్య కోణానికి రెట్టింపు ఉంటుంది?
 ఎ. క్రమ పంచభుజి బి. క్రమ షడ్భుజి
 సి. క్రమ సప్తభుజి డి. క్రమ అష్టభుజి

సమాధానం: బి

వివరణ:
 ✓ అంతరకోణం : బాహ్య కోణం = 2:1
 అంతరకోణం + బాహ్య కోణం = 180 = 3 భాగాలు
 1 భాగం = 60
 బాహ్యకోణం = 1 భాగం = 60
 భుజాల సంఖ్య = $360/బాహ్యకోణం$
 $= 360/60 = 6$ క్రమ షడ్భుజి

18. ఒక వృత్తపరిధి, వ్యాసార్థాల మధ్య భేదం 74 సెం.మీ. అయిన వృత్త వైశాల్యం ఎంత?
 ఎ. 536 సెం.మీ.² బి. 616 సెం.మీ.²
 సి. 589 సెం.మీ.² డి. 600 సెం.మీ.²

సమాధానం: బి

వివరణ:
 మెథడ్-1:
 $2\pi r - r = 74$
 $r(2\pi - 1) = 74$
 $r = 74 / (2\pi - 1) = (74 \times 7) / 37$
 $r = 14$ సెం.మీ.
 వృత్త వైశాల్యం = $\pi r^2 = 22/7 \times 14 \times 14 = 616$ సెం.మీ.²

మెథడ్-2:
 వృత్త వైశాల్యం = $\pi \times (74 / (2\pi - 1))$
 $= 22/7 \times 74 / 37 \times 7 \times 74 / 37 \times 7 = 616$ సెం.మీ.²

నిన్నటి విజేత (జూన్ 28)
 'శాతాలు' పేజీ జవాబులు

1-1,	2-4,	3-3,	4-2,	5-4,	6-2,
7-3,	8-1,	9-3,	10-1,	11-2,	12-3,
13-4,	14-2,	15-3,	16-2,	17-3,	18-1,
19-2,	20-3,	21-4,	22-1,	23-2,	24-4,
25-1,	26-2,	27-3,	28-1,	29-3,	30-4,
31-2,	32-2,	33-2,	34-1,	35-1,	36-2

For Feedback... vijetha.nt@gmail.com

- 42. రావీనది మరో పేరు?
43. కిందివాటిలో సరికానిది?
44. సెంట్రల్ ఫ్లాంటేషన్ క్రాఫ్ లిస్ట్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఎక్కడ ఉంది?
45. దేశంలో స్థాపించున్న అణవిద్యుత్ కేంద్రంలో సరికాని జత?
46. చౌదేశ్వరి జాతర ఏ జిల్లాలో జరుగుతుంది?
47. హైదరాబాద్ లో హైకోర్టును ఎప్పుడు ప్రారంభించారు?

పీడి చట్టం కింద అరెస్టుయిన మొదటి గెజిటెడ్ ఆఫీసర్?

- 1. రైతుబంధు పథకం ద్వారా రాష్ట్రంలో ఎంత మంది రైతులు లబ్ధి పొందుతున్నారు?
2. రాష్ట్రంలో రెండేకరాలలోపు భూమి ఉన్న రైతుల శాతం?
3. కింది వాటిలో సరికానిది?
4. తెలంగాణలో పంచాయతీరాజ్ చట్టం-2018 ద్వారా కొత్తగా ఏర్పడిన గ్రామ పంచాయతీలు ఎన్ని?
5. పంచాయతీరాజ్ చట్టం-2018 ప్రకారం జనాభా ఆధారంగా జనీలకు ఎంత రిజర్వేషన్ కల్పించారు?
6. గ్రామపంచాయతీ జనాభా, వార్డుల సంఖ్యను జతపర్చండి.
7. నూతన పంచాయతీరాజ్ చట్టం-2018 ప్రకారం గ్రామసభలు ఎన్ని నెలలకు ఒకసారి, ఏడాదిలో మొత్తం ఎన్నిసార్లు నిర్వహించాలి?
8. కిందివాటిలో సరైనవి ఏవి?
9. సర్పంచ్, వార్డు సభ్యుల్లో మహిళలకు ఎంత శాతం సీట్లు కేటాయించారు?
10. రైతుబీమా పథకం ఎప్పటి నుంచి అమల్లోకి వస్తుంది?
11. మహాత్మా గాంధీ జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా 2018-19లో రాష్ట్రంలో రోజు కాలి ఎంత అందిస్తున్నారు?
12. మిషన్ కార్యక్రమాలకు సంబంధించి కిందివాటిలో సరైనది?

- సామర్థ్యం పెంచడం
4. చెరువుకట్ట బలోపేతానికి సరిపడే పూడిక మట్టిని వాడుకోవడం
13. సామాజిక భద్రత పథకం 'ఆసరా'ను సీఎం కేసీఆర్ ఎక్కడ ప్రారంభించారు?
14. 'మిషన్ భగీరథ'కు సంబంధించి కిందివాటిలో సరికానిది?
15. హరితహారం కార్యక్రమంలో భాగంగా ఏ రోజును ప్రతి పాఠశాలలో గ్రీన్ డేగా జరుపుకోవాలని ప్రభుత్వం ఆదేశించింది?
16. కొత్తగా ఏర్పాటు చేసిన 7 జిల్లాలలో బాసర జిల్లాలో ఉన్న జిల్లాలు?
17. డబుల్ బెడ్రూం ఇండ్ల పథకంలో భాగంగా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఎన్ని చదరపు గజాలలో ఇండ్లు నిర్మిస్తున్నారు?
18. 42వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం ద్వారా చేర్చబడని అంశం?
19. రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘం అధికరణ?
20. ఎల్.ఎం.సి. కమిటీ సూచించనిది ఏది?
21. కిందివాటిని జతపర్చండి.
22. మహాత్మా గాంధీ జాతీయ నాయకుల అరెస్టు తర్వాత క్విట్ ఇండియా ఉద్యమానికి నాయకత్వం వహించినవారు?

- 23. 'బి.కామెడ్' పత్రిక స్థాపకుడు?
24. 'ద రౌలెట్ యాక్ట్' కు సంబంధించి ఏ ప్రాంతం అని పేర్కొన్నవారు?
25. కిందివాటిని జతపర్చండి.
26. కిందివాటిని వరుసక్రమంలో అమర్చండి.
27. కిందివాటిని జతపర్చండి.
28. 'బి.కామెడ్' పత్రిక స్థాపకుడు?
29. హైదరాబాద్ లోని ఖైరతాబాద్ లో 'నాట్యకళా ప్రైవేట్'ను స్థాపించినవారు?
30. 1997, జనవరి 19 తేదీనాటికి సదస్సుకు సంబంధించి సరైనది?
31. కిందివాటిని జతపర్చండి.
32. కేసీఆర్ జలసాధన ఉద్యమం ఎప్పుడు చేశారు?

నీలకంఠం శేఖర్
డైరెక్టర్
శేఖర్స్ ఇన్ స్టిట్యూట్
నల్లగొండ
9553372111

- డి) 2003, సెప్టెంబర్ 23 - అక్టోబర్ 7 వరకు
33. తెలంగాణ ఉద్యమంలో భాగంగా కానిస్టేబుల్ కిష్టయ్య ఎప్పుడు ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు?
34. 1969 ఉద్యమానికి సంబంధించి కిందివాటిని జతపర్చండి.
35. దేశంలో పీడి చట్టం కింద అరెస్టుయిన మొదటి గెజిటెడ్ ఆఫీసర్?
36. అష్టనూత్ర పథకం వెలువడిన రోజు?
37. శాలివాహనుల కాలంలో అంతర్జాతీయ ఓడరేవు?
38. కాకతీయుల ముఖ్య చిత్రకళ?
39. మొదటి సాలార్ గాంధీ అసలు పేరు?
40. 'తెలంగాణ: ద ఎరా ఆఫ్ మాస్ పాలిటిక్స్' పుస్తక రచయిత?
41. కిందివాటిని జతపర్చండి.

జవాబులు
1-ఎ, 2-బి, 3-బి, 4-సి, 5-బి, 6-డి, 7-సి, 8-బి, 9-బి, 10-ఎ, 11-సి, 12-సి, 13-ఎ, 14-సి, 15-బి, 16-ఎ, 17-సి, 18-డి, 19-ఎ, 20-బి, 21-బి, 22-ఎ, 23-బి, 24-ఎ, 25-బి, 26-బి, 27-డి, 28-బి, 29-ఎ, 30-బి, 31-సి, 32-ఎ, 33-బి, 34-ఎ, 35-ఎ, 36-సి, 37-ఎ, 38-ఎ, 39-బి, 40-బి, 41-సి, 42-ఎ, 43-సి, 44-ఎ, 45-ఎ, 46-ఎ, 47-సి

What are 'systematic risks'?

Banking Knowledge/ Financial Awareness

- 1) Transactions relating to which of the following, government business undertaken by agency banks are eligible for agency commission ?
a) Revenue receipts and payments on behalf of the Central/State Government
b) Pension payments in respect of Central / State Governments
c) Special Deposit Scheme (SDS) 1975
d) Public Provident Fund (PPF) Scheme, 1968; Senior Citizen Savings Scheme (SCSS), 2004 e) All the above
- 2) As per the existing roadmap, scheduled commercial banks have to reach the minimum Liquidity Coverage Ratio (LCR) of 100 per cent by which date ?
a) January 1, 2019 b) 1.1.2020
c) 1.1.2021 d) 1.4.2019
e) None of these
- 3) Which of the following security measures are to be implemented in ATMs ?
a) BIOS password, disabling USB ports,
b) Disabling auto-run facility, applying the latest patches of operating system and other softwares
c) Terminal security solution,
d) Time-based admin access, etc
e) All the above
- 4) The Further Fund Offer (FFO) of Bharat 22 Exchange Traded Fund (ETF), managed through which of the following was successfully launched by the Government of India in pursuance of its disinvestment policy targeting an initial amount of Rs.6,000 crore ?
a) ICICI Prudential Fund
b) SBI Life c) HDFC Life
d) LIC Mutual Fund e) None of these
- 5) In the Anchor Investor category, the offering of Bharat 22 Exchange Traded Funded was subscribed 3.4 times raising more than Rs.5,000 crore. In this context, an 'Anchor Investor' can make an application for how much value in the public issue?
a) An Anchor Investor shall make an application of a value of at least Rs. 10 crore in the public issue.
b) Rs.2 Crores c) Rs.1 Crores
d) Rs.50 Lakhs e) None of these
- 6) In the RITES IPO, the government is selling 12.6 percent stake or 2.52 crore equity shares, including 12 lakh shares to employees. Which of the following correct from each segment ?
a) Qualified institutional buyers (QIBs) was subscribed 71 times
b) Non-institutional investors 194 times
c) Retail investors segment was subscribed over 13 times
d) All the above e) None of these
- 7) RITES is the first CPSE to launch an IPO in the current fiscal besides being the first _____ CPSE to be listed on the stock markets after Concor in 1994-95.
a) Railway b) Defence
c) Heavy Industries
d) DAE e) None of these
- 8) Department of Economic Affairs, Ministry of Finance, Government of India and the Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB) will jointly host the third Annual Meeting of the Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB) on June 25-26, 2018. Which of the following is correct about AIIB ?
a) The Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB) is a multilateral development bank with a mission to improve social and economic outcomes in Asia and beyond.
b) Headquartered in Beijing, we com-

menced operations in January 2016 and have now grown to 86 approved members from around the world.

c) 'By investing in sustainable infrastructure and other productive sectors, we will better connect people, services and markets that over time will impact the lives of billions and build a better future' is the opinion.
d) All the above e) None of these

- 9) Which had constituted a two-member expert committee to update the National Voluntary Guidelines on Social, Environmental and Economic Responsibilities of Business (NVGs) ?
a) Ministry of Finance
b) Ministry of Corporate Affairs
c) Ministry of Agriculture and Farmers Welfare d) Ministry of Defence

BANK PO/ CLERKS EXAM SPECIAL

- e) None of these
- 10) What is 'MSME-Pulse'?
a) Small Industries Development Bank of India (SIDBI), a premier Financial Institution for the Promotion, Financing and Development of the Micro, Small and Medium Enterprise (MSME) sector and TransUnion CIBIL, a Credit Information Company, in a joint endeavor with TransUnion CIBIL brings-out MSME Pulse, a Quarterly Report on MSME Sector, for providing the policy makers, regulators and industry with precise data-driven insights to support policy as well as business decisions.
b) Medical test c) Computer test
d) Mobile phone test e) None of these
- 11) Which are called as new generation Private Sector Banks ?
a) Bandhan Bank b) IDFC Bank
c) Indusind Bank d) All the above
e) None of these
- 12) Indian National Strategy for Standardization (INSS) is the result of the combined efforts of whom ?
a) Ministry of Commerce and Industry
b) Ministry of Consumer Affairs and industry stakeholders
c) Both (a) & (b) d) ISRO
e) None of these
- 13) Shri Mahesh Kumar Jain took charge as the Deputy Governor of Reserve Bank of India. Who are the other Dy.Governors in RBI ?
a) Shri N.S. Vishwanathan
b) Dr. Viral V. Acharya
c) Shri B. P. Kanungo
d) All the above e) None of these
- 14) After a careful analysis of the Housing Loans data, it has been observed that the level of NPAs for the ticket size of up to Rupees _____ has been high and is rising briskly.
a) Two lakhs b) One lakh
c) Fifty thousand d) Eighty thousand
e) None of these

- 15) Standalone Primary Dealers (SPDs) have been gradually permitted to diversify their activities beyond G-sec activities into alternate streams, within acceptable limits. In order to facilitate SPDs to provide comprehensive services to their FPI clients, it has been decided to provide the SPDs a limited _____.
a) Foreign Exchange licence.
b) Import licence c) Export licence
d) Trade licence e) None of these
- 16) State Governments are maintaining the Consolidated Sinking Fund (CSF) and the Guarantee Redemption Funds (GRF) with the _____ as buffers for repayment of their liabilities.
a) Reserve Bank of India b) PNB
c) UCO Bank d) Indian Bank
e) None of these

- 17) In terms of the Directions, loans to individuals up to Rs. 28 lakh in metropolitan centres (with population of ten lakh and above) and Rs. 20 lakh in other centres, are eligible to be classified under priority sector, provided that the cost of dwelling unit does not exceed Rs. _____ lakh and Rs. 25 lakh, respectively.
a) 35 b) 50 c) 60 d) 70
e) None of these

- 18) The existing family income limit of Rs.2 lakh per annum, for loans to housing projects exclusively for the purpose of construction of houses for Economically Weaker Sections (EWS) and Low Income Groups (LIG), is revised to Rs. 3 lakh per annum for EWS and Rs. 6 lakh per annum for LIG, in alignment with the income criteria specified under the _____.

- a) MGNREGS
b) Pradhan Mantri Awas Yojana.
c) SHG d) Swachha Bharat
e) None of these

- 19) With the total project portfolios of US\$ _____ Billion, India has been the largest borrower of Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB) lending since the time the Bank started its operations.
a) 4.4 b) 6 c) 7 d) 8
e) None of these

- 20) Steel items cannot be produced, sold, traded, imported and stocked unless they bear _____ Mark.
a) BIS b) Agmark c) Hallmark
d) Silk mark e) Khadi mark

- 21) What are the rights of an 'investor' ?
a) Get Unique Client Code (UCC) allotted.; Get a copy of KYC and other documents executed.
b) Get order of trading of shares executed in his/her Unique Client Code only.; Get order of trading of shares placed as per terms and conditions agreed to between broker and investor.
c) Get best price.; Get contract note for trades executed.
d) Get the details of charges levied.
e) All the above

- 22) What is an 'index'? Give details.
a) An Index is used to give information about some system or financial markets.
b) Financial Indexes are constructed to measure price movements of stocks, bonds, and other investments. Stock market Indexes are meant to capture the overall behaviour of equity markets.
c) It is created with a group of stocks that are representative of the whole market or a specified sector or segment of the market.
d) All Index is calculated with reference to a

base period and a base Index value.

d) Stock market indexes are useful for a variety of reasons. e) None of these

- 23) Understanding risk is one of the most important parts of a _____ education.

- a) School b) Financial c) College
d) Intermediate e) None of these

- 24) What is 'ELOB' ?

- a) The electronic limit order book (ELOB) as available on NSE, is an ideal provider of market liquidity b) NSE c) FTSE
d) Tokyo Stock Exchange
e) None of these

- 25) What is 'impact cost'?

- a) Impact cost represents the cost of executing a transaction in a given stock, for a specific predefined order size, at any given point of time..
b) Impact cost is a practical and realistic measure of market liquidity; it is closer to the true cost of execution faced by a trader in comparison to the bid-ask spread
c) Both (a) & (b) d) Earning profits
e) None of these

- 26) What are 'systematic risks'?

- a) These are risks associated with the economic, political, sociological and other macro-level changes.
b) They affect the entire market as a whole and cannot be controlled or eliminated merely by diversifying one's portfolio.
c) Both (a) & (b) d) Lottery risk
e) None of these

- 27) What are unsystematic risks ?

- a) These are risks that are unique to a firm or industry
b) Factors such as management capability
c) Consumer preferences, labour, etc. contribute to unsystematic risks. Unsystematic risks are controllable by nature and can be considerably reduced by sufficiently diversifying one's portfolio.
d) All the above e) None of these

- 28) Equity Capital x Price = ?

- a) Market Capitalization b) Capital
c) Debt d) Buildings value
e) None of these

- 29) What is 'rights offer' ? Give details.

- a) In rights offer a company comes up with a new issue available only to the existing shareholders
b) The company invites more funds from its existing shareholders.
c) The price per share for additional equity, called the subscription price, is left to the discretion of the company. It results in capital inflow and increase in the share capital of the company
d) Rights issue results in increase of the market capitalisation of the company, thus needs to be adjusted in the Index.
e) All the above

- 30) What is 'bonus issue' ?

- a) Bonus issues are shares issued to existing shareholders as a result of capitalization of reserves.
b) It increases the number of outstanding shares of the company.
c) Bonus event does not require any adjustment to the Index as the increase in number of shares is accompanied by a fall in the share price in the same ratio, hence, it has no theoretical effect on market capitalisation.
d) All the above e) None of these

Praturi Potayya Sarma

Answers		11) d	18) b	25) c
1) e	6) d	12) c	19) a	26) c
2) a	7) a	13) d	20) a	27) d
3) e	8) d	14) a	21) e	28) a
4) a	9) b	15) a	22) a	29) e
5) a	10) a	16) a	23) a	30) d
		17) a	24) b	

The Rajya Sabha has a life of..

THE UNION LEGISLATURE PART 3

- In which of the Parliamentary Financial Committees is the Rajya Sabha not represented?**
 - Public Accounts Committee
 - Estimates Committee
 - Committee on Public Undertakings
 - Expenditure Committee
- Which one of the following is responsible for the preparation and presentation of Union Budget to the Parliament?**
 - Department of Revenue
 - Department of Economic Affairs
 - Department of Financial Services
 - Department of Expenditure
- With regard to the powers of the Rajya Sabha, which one among the following statements is not correct?**
 - A money Bill cannot be introduced in the Rajya Sabha
 - The Rajya Sabha has no power either to reject or amend a Money Bill
 - The Rajya Sabha cannot discuss the Annual Financial Statement
 - The Rajya Sabha has no power to vote on the Demands for Grants
- While a proclamation of Emergency is in operation, the duration of the Lok Sabha can be extended by not exceeding**
 - Three months
 - Nine months
 - One year at a time
 - Two years at a time
- With reference to the conduct of government business in the Parliament of India, the term 'closure' refers to**
 - Suspension of debate at the termination of a day's sitting of the Parliament
 - a rule of legislative procedure under which further debate on a motion can be halted
 - The termination of a parliamentary session
 - Refusal on the part of the government to have the opposition look at important document.
- The Public Accounts Committee submits its report to**
 - The Comptroller and Auditor- General
 - The Speaker of the Lok Sabha
 - The Minister of Parliamentary Affairs
 - The President of India
- Of the following statements, which one is not correct?**
 - The Rajya Sabha is powerless in money matter
 - Money Bills originate in the Rajya Sabha
 - The Rajya Sabha has to pass Bills within 14 days after they are passed by the Lok Sabha
 - The Rajya Sabha may pass or return the Money Bill with some recommendations to the Lok Sabha
- All revenues received by the Union Government by way of taxes and other receipts for the conduct of Government business are credited to the**
 - Contingency Fund of India
 - Public Account
 - Consolidated Fund of India
 - Deposits and Advances Fund
- When the annual Union Budget is not passed by the Lok Sabha?**
 - The Budget is modified and presented again
 - The Budget is referred to the Rajya Sabha for suggestions
 - The Union Finance Minister is asked

to resign

(d) The Prime Minister submits the resignation of Council of Ministers

10. What is the difference between "vote-on-account" and "interim budget"?

1. The provision of a "vote-on-account" is used by a regular Government, while an "interim budget" is a provision used by a caretaker Government.

2. A "vote-on-account" only deals with the expenditure in Government's budget, while an "interim budget" includes both expenditure and receipts.

Which of the statements given above is/are correct?

- 1 only
- 2 only
- Both 1 and 2
- Neither 1 nor 2

INDIAN POLITY

SSC CGL, RRB (ALP & GROUP D), S.I. of Police, Constables

11. Which of the following is correct?

- Lok Sabha can be dissolved before 5 years
- Lok Sabha can be extended only upto 6 years
- Lok Sabha is never dissolved before 5 years
- All members of Lok Sabha are elected Representatives

12. If the Rajya Sabha rejects a Money Bill, then which of the following is correct?

- Lok Sabha may or may not accept its recommendation
- Lok Sabha may not consider it at all
- President calls a joint session for passing of the Bill
- Bill is sent for further consideration

13. The President nominates 12 members of the Rajya Sabha according to :

- Their performance as office bearers of cultural societies
- Their role played in political set up of the country
- The recommendations made by the Vice-President
- Their distinction in the field of science, art, literature and social service

14. Under which of the following circumstances an elected member of Parliament may be disqualified on the grounds of defection?

- If he voluntarily gives up his membership of a political party.
- If he votes or abstains from voting contrary to any direction issued by his political party without prior permission of the political party.
- If he speaks against the political party.
- If he joins a political party other than the party on whose ticket he contested

and got elected.

- I, II and III
- I, II and IV
- I, III and IV
- II, III and IV

15. The distribution of seats in the Parliament is based on which of the following census?

- 1951
- 1961
- 1971
- 1981

16. Which of the following can be abolished, but not dissolved?

- Rajya Sabha
- Municipal Bodies
- State Legislative Council
- None of the above

17. The Rajya Sabha has a life of:

- 2 years
- 6 years
- 7 years
- Permanency

18. The budget in normal circumstances, is presented to the Parliament on :

- The first day of February
- 15th March
- The last day of March

(d) 1st April

19. Which one of the following is the largest Committee of the Parliament?

- The Public Accounts Committee
- The Estimates Committee
- The Committee on Public Undertakings
- The Committee on Petitions

20. Parliament or a State Legislature can declare a seat vacant if a member absents himself without permission from the sessions for:

- 30 days
- 60 days
- 90 days
- 120 days

21. Which authority recommends the principles governing the grants-in-aid of the revenues of the States out of the Consolidated Fund of India?

- Public Accounts Committee
- Union Ministry of Finance
- Finance Commission
- Inter State Council

22. Which of the following is true regarding the 'No Confidence Motion' in the Parliament?

- There is no mention of it in the Constitution.
 - A period of 6 months must lapse between the introduction of one No Confidence Motion and another.
 - At least 100 persons must support such motion before it is introduced in the House.
 - It can be introduced in the Lok Sabha only.
- 2 and 4
 - 1, 2, 3, and 4
 - 1, 2, and 3
 - 1 and 4

23. How many times can the President of India return a Non-money Bill, passed by Parliament?

- Twice
- Once
- Thrice
- Never

24. The term of the Lok Sabha during emergency:

- Cannot be extended
- Can be extended for another full term of 5 years
- Can be extended for an unlimited period
- Can be extended by 1 year at a time

25. If a person is elected to both the Union Parliament and a State Legislature and does not vacate his seat in the State Legislature within the stipulated period then:

- His seat in the State Legislature

automatically

becomes vacant

(b) His seat in the Parliament will become vacant

(c) Both the seats will become vacant

(d) He may be debarred from contesting elections in the future

26. Which of the following is correct?

- Speaker cannot be removed without a 2/3rd majority of the total membership of the House
- The decision of the Speaker whether a particular Bill is a Money Bill is not final unless ratified by the President
- No court of law can go into the merits of a ruling given by the Speaker
- Not all the proceedings of the House are addressed to the Speaker

27. The first no confidence motion moved in the Lok Sabha after independence was in the year :

- 1954
- 1960
- 1963
- 1975

28. A team of men selected by the party in opposition to take over the different portfolios in case the party is able to wrest power is known as:

- Inner Cabinet
- Shadow Cabinet
- Causus
- Prorogation

29. Under which of the following conditions security deposits of a candidate contesting for a Lok Sabha seat is returned to him/her?

- The nomination made by the candidate if found to be invalid.
- The candidate has withdrawn his/her nomination even through it is found valid.
- The candidate lost the polls but secured 1/6th of the total number of valid votes polled in that election.

Select the correct answer using the code given below

- I and II
- I, II and III
- II and III
- I only

30. Which of the following correctly reflects the position of the Upper House of the State Legislature as compared to the position of the Upper House of the Parliament?

- 1/3rd members of Rajya Sabha retire every second year while 1/4th members of Legislative Council retire every 18 months
- There is no provision for a joint sitting of the Legislative Assembly and the Legislative Council in the States for resolving deadlocks While there is such a provision in the case of the two House of Parliament
- While no Bill other than a Money Bill can originate in the State Legislative Council, no Bill can originate in the Rajya Sabha
- While Rajya Sabha has 12 nominated members, the State Legislative Council has none

ANSWERS

1) b	7) b	13 d	19) b	25) b
2) b	8) c	14) b	20) b	26) c
3) c	9 d	15) c	21) c	27) c
4) c	10) b	16) c	22) a	28) b
5) b	11) a	17) d	23) b	29) a
6) b	12) a	18) a	24) d	30) b

Sandeep Khambhampati
Director, Dimensions
Coaching Center,
Guntur

1. పన్నుల తొలి భారం, అంతిమ భారం వ్యక్తులపై పడే విధానాన్ని అనుసరించి పన్నులను ఈకింది రకాలుగా వర్గీకరించవచ్చు?

1. ప్రత్యక్ష పన్నులు
 2. పరోక్ష పన్నులు
 3. మూల్యానుగతమైన, నిర్బంధమైన పన్నులు
 4. ఆదాయపు పన్ను
- ఎ. 1,2 మాత్రమే
బి. 2,3 మాత్రమే
సి. 2,3,4 మాత్రమే
డి. పైవన్నీ

2. పన్నుల తొలి భారం, అంతిమ భారం ఒకరి మీదే పడినట్లయితే ఆ పన్నును ఏమంటారు?

- ఎ. ప్రత్యక్ష పన్ను
బి. పరోక్ష పన్ను
సి. నిర్బంధమైన పన్ను
డి. ఆదాయపు పన్ను

3. ఈకిందివానిలో ప్రత్యక్ష పన్ను కానిది ఏది?

- ఎ. ఆదాయపు పన్ను
బి. సంపద పన్ను
సి. కార్పొరేట్ పన్ను
డి. కస్టమ్స్ సుంకాలు

4. దిగుమతిపై సుంకం ఏరకమైన పన్ను?

- ఎ. ప్రత్యక్ష పన్ను
బి. పరోక్ష పన్ను
సి. నిర్బంధమైన పన్ను
డి. ఆదాయపు పన్ను

5. ఈకిందివానిలో పరోక్ష పన్ను కానిది ఏది?

1. వినోదపు పన్ను
 2. టర్నోవర్ పన్ను
 3. ఆదాయపు పన్ను
- ఎ. 1 మాత్రమే
బి. 2 మాత్రమే
సి. 3 మాత్రమే
డి. పైవన్నీ

6. ఎగుమతిపై సుంకం ఏరకమైన పన్ను?

- ఎ. ప్రత్యక్ష పన్ను
బి. పరోక్ష పన్ను
సి. నిర్బంధమైన పన్ను
డి. ఆదాయపు పన్ను

7. ఈకిందివానిలో ప్రత్యక్ష పన్ను కానిది ఏది?

- ఎ. బహుమతి పన్ను
బి. వృత్తిపన్ను
సి. ఇంటిపన్ను
డి. అమ్మకం పన్ను

8. ఈకింది ఏ పన్ను భారాన్ని ఇతరులపై బదిలీ చేయడానికి అవకాశం ఉండదు?

- ఎ. ప్రత్యక్ష పన్ను బి. పరోక్ష పన్ను
సి. నిర్బంధమైన పన్ను డి. ఆదాయపు పన్ను

9. ఈకిందివానిలో సరైన అంశమేది?

1. పన్నుపు విలువను అనుసరించి, పన్ను విధిస్తే దానిని విలువ ఆధారంగా విధించే పన్ను లేదా మూల్యానుగతమైన పన్ను అంటారు.
 2. పన్నుపు బరువు, ఘనపరిమాణాన్ని అనుసరించి పన్ను విధించడాన్ని నిర్బంధమైన పన్ను అంటారు.
 3. నిర్బంధమైన పన్నునే ప్రత్యేకమైన పన్ను అని కూడా అంటారు.
- ఎ. 1 మాత్రమే
బి. 2,3 మాత్రమే

- సి. 2,3 మాత్రమే
డి. పైవన్నీ

10. ఈకిందివానిలో ప్రత్యక్ష పన్ను కానిది ఏది?

1. స్టాంపు ఫీజు
 2. రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు
 3. ఎక్సైజ్ పన్ను
- ఎ. 1 మాత్రమే
బి. 2 మాత్రమే
సి. 3 మాత్రమే
డి. పైవన్నీ

11. ఏ ఆలయ నిర్మాణానికి ఉపయోగించిన ఇటుకలు నీళ్లపై తేలాడుతాయి?

- ఎ. రామపు ఆలయం
బి. పద్మాక్షి ఆలయం
సి. వెయ్యిస్థంభాల గుడి
డి. ఏదీకాదు

12. ఈకిందివారిలో క్రీడాభిరామాన్ని రాసిన వారు ఎవరు?

- ఎ. ప్రతాప రుద్రుడు
బి. శివదేవయ్య
సి. వినుకొండ వల్లభాచార్యుడు
డి. మల్లయ

GENERAL AWARENESS

13. ఈకిందివారిలో కవిజనాశ్రయాన్ని రాసిన వారు ఎవరు?

- ఎ. ప్రతాప రుద్రుడు
బి. శివదేవయ్య
సి. వినుకొండ వల్లభాచార్యుడు
డి. మల్లయ

14. ఈకిందివానిలో యధావాక్యాల అన్వయము రచన ఏది?

- ఎ. సర్వేశ్వర శతకం
బి. రంగనాథ రామాయణం
సి. దశకుమార చరిత్ర
డి. సుమతీ శతకం

15. ఈకిందివానిలో గోన బుద్ధారెడ్డి రచన ఏది?

- ఎ. సర్వేశ్వర శతకం
బి. రంగనాథ రామాయణం
సి. దశకుమార చరిత్ర
డి. సుమతీ శతకం

16. ఈకిందివారిలో పురుషార్థసార గ్రంథాన్ని రాసిన వారు ఎవరు?

- ఎ. ప్రతాప రుద్రుడు
బి. శివదేవయ్య
సి. వినుకొండ వల్లభాచార్యుడు
డి. మల్లయ

17. కాకతీయుల కాలంలో ఆరాధ్య శైవమనే సంప్రదాయాన్ని వృద్ధి చేసి, పండిత త్రయంగా పేరు ప్రసిద్ధులు పొందిన వారు ఎవరు?

1. శ్రీ పండితుడు
 2. శివలెంకమంచన
 3. మల్లిఖార్జున పండితుడు
- ఎ. 1,2 మాత్రమే
బి. 2,3 మాత్రమే
సి. 3 మాత్రమే
డి. పైవన్నీ

18. ప్రతాపరుద్ర యశోభూషణాన్ని రాసిన వారు ఎవరు?

- ఎ. విద్యానాథుడు
బి. శివదేవయ్య
సి. మల్లయ
డి. తిక్కన సోమయాజి

19. యూరోపియన్ యూనియన్ ప్రధాన కార్యాలయం ఈకింది ఏ నగరంలో ఉంది?

- ఎ. లండన్
బి. పారిస్
సి. ది హేగ్
డి. బ్రస్సెల్స్

20. ప్రస్తుతం యూరోపియన్ యూనియన్ లో ఎన్ని దేశాలున్నాయి?

- ఎ. 24
బి. 25
సి. 26
డి. 27

21. సార్క్ కూటమి ఏ సంవత్సరంలో ఏర్పడింది?

- ఎ. 1980
బి. 1983
సి. 1985
డి. 1987

22. ఈకింది ఏ నగరంలో సార్క్ ప్రధాన కార్యాలయం ఉంది?

- ఎ. ఖాట్మండు
బి. ఇస్లామాబాద్
సి. కొలంబో
డి. ధాకా

23. సార్క్ కూటమి ఈకింది ఏ లక్ష్యాల కోసం ఏర్పడింది?

1. దక్షిణాసియా ప్రజల సంక్షేమం కోసం పాటుపడటం
2. ద.ఆసియాలో భద్రతా వాతావరణాన్ని మెరుగుప

ర్చడం

3. ఆర్థిక వృద్ధి, సామాజిక ప్రగతి, సాంస్కృతికాభివృద్ధి కోసం పాటుపడటం
 4. ఉగ్రవాదాన్ని ఎదుర్కోవడం
 5. ఇతర అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలతో సహకారాన్ని బలోపేతం చేసుకోవడం
- ఎ. 1,2,4 మాత్రమే
బి. 1,3,4 మాత్రమే
సి. 1,2,3 మాత్రమే
డి. పైనపేర్కొన్నవన్నీ
24. సార్క్ మొదటి శిఖరాగ్ర సమావేశం ఏ నగరంలో జరిగింది?
- ఎ. ఖాట్మండు
బి. ఇస్లామాబాద్
సి. కొలంబో
డి. ధాకా

25. విశాఖపట్నం సౌకానిర్మాణ కేంద్రానికి సంబంధించి ఈకిందివానిలో సరైన అంశమేది?

1. విశాఖపట్నం సౌకా నిర్మాణం 1946లో ప్రారంభమైంది.
 2. ఇక్కడ రూపొందించిన మొదటి సౌక 'జలఉష'.
 3. ఈ సౌకానిర్మాణ కేంద్రాన్ని ప్రప్రథమంగా సింధియా కంపెనీ నిర్వహించేది.
 4. ప్రభుత్వం ఈ సౌకానిర్మాణ కేంద్రాన్ని స్వాధీనం చేసుకుని హిందూస్థాన్ షిప్ యార్డ్ గా మార్చింది.
- ఎ. 1,2 మాత్రమే
బి. 1,3 మాత్రమే
సి. 3,4 మాత్రమే
డి. పైవన్నీ

26. ఈకిందివానిలో స్పాంక్ ఐరన్ ప్లాంట్ ఎక్కడ ఉంది?

- ఎ. గూడూరు
బి. పాల్వంచ
సి. రైల్వే కోడూరు
డి. రామగుండం

27. మనదేశంలో మొదటి సౌకానిర్మాణ కేంద్రమేది?

- ఎ. ముంబై
బి. విశాఖపట్నం
సి. చెన్నై
డి. మాంగళూరు

28. ప్రస్తుతం మన రాష్ట్రంలో రక్షణ సౌకలను ఎక్కడ తయారు చేస్తున్నారు?

- ఎ. విశాఖపట్నం
బి. మచిలీపట్నం
సి. నిజామ్ పట్నం
డి. గంగవరం

29. రామగుండంలోని ఎఫ్ సిఐ ఎరువుల కర్మాగారానికి సంబంధించి ఈకిందివానిలో సరైన అంశమేది?

1. ఫెర్టిలైజర్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియాకు సంబంధించిన ఎరువుల కర్మాగారాన్ని కరీంనగర్ లోని రామగుండంలో 1980లో ఏర్పాటు చేశారు.
 2. ఇది ప్రభుత్వ రంగ సంస్థ.
 3. ఇది ప్రపంచంలోనే బొగ్గు ఆధారంగా స్థాపించిన పెద్ద కర్మాగారం.
 4. ఎఫ్ సిఐ ఎరువుల కర్మాగారం బొగ్గు ముడి పదార్థంగా ఉపయోగించి ఎరువును తయారు చేసిన మొదటి ఫ్యాక్టరీ రికార్డు సృష్టించింది.
- ఎ. 1,2,4 మాత్రమే
బి. 1,3,4 మాత్రమే
సి. 3,4 మాత్రమే
డి. పైవన్నీ

30. రామగుండంలోని ఎఫ్ సిఐ ఎరువుల కర్మాగారానికి అవసరమయ్యే ముడిపదార్థాలు-అవి లభించే క్షేత్రాలకు సంబంధించి ఈకిందివానిలో సరైన జత ఏది?

- ఎ. విద్యుత్-రామగుండం థర్మల్ పవర్ స్టేషన్
బి. జలం-శ్రీరామ్ సాగర్ ప్రాజెక్ట్
సి. బొగ్గు-సింగరేణి గనులు
డి. పైవన్నీ సరైనవే

31. ఇనుము లభించే ప్రముఖ లోరైన్ ప్రాంతం ఏ దేశంలో ఉంది?

- ఎ. జర్మనీ
బి. ఫ్రాన్స్
సి. బ్రిటన్
డి. ఇటలీ

32. ఇనుము లభించే కుజ్ఖాస్ ప్రాంతం ఏదేశంలో ఉంది?

- ఎ. జర్మనీ
బి. ఫ్రాన్స్
సి. రష్యా
డి. ఇటలీ

33. బాక్సైట్ నుంచి లభించే లోహమేది?

- ఎ. ఇనుము
బి. రాగి
సి. అల్యూమినియమ్
డి. సీసమ్

34. మేలైన ఇనుము లభించే కిరునా గనులు ఏ దేశంలో ఉన్నాయి?

- ఎ. జర్మనీ
బి. ఫ్రాన్స్
సి. రష్యా
డి. స్వీడన్

జవాబులు

1)డి	2)ఎ	3)డి	4)బి	5)సి
6)బి	7)డి	8)ఎ	9)డి	10)సి
11)ఎ	12)సి	13)డి	14)ఎ	15)బి
16)బి	17)డి	18)ఎ	19)డి	20)డి
21)సి	22)ఎ	23)డి	24)డి	25)డి
26)బి	27)బి	28)ఎ	29)డి	30)డి
31)బి	32)సి	33)సి	34)డి	

దేశంలో వన్యప్రాణుల సంరక్షణ చర్యలు

పర్యావరణాన్ని కాపాడటానికి ప్రకృతి సమతుల్యత చాలా అవసరం జీవావరణంలో ప్రతి జాతి ఇంకొక జాతిపై పరస్పరం ఆధారపడి జీవిస్తూనే ఉంటాయి. ఇలా ఆధారపడి జీవించే క్రమం ఏదైతే ఉందో దానికి ముప్పు వాటిల్లకుండా చూడాలి. జీవావరణ చక్రంలో ఏ ఒక్క లింకు తెగిన మానవ మనుగడ ప్రమాదంలో పడుతుంది. అందుకే మనచుట్టూ ఉండే పర్యావరణాన్ని కాపాడాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. 19 శతాబ్దంలో ఏర్పడిన పర్యావరణ కాలవ్యం ఫలితంగా అనేక జంతు జాతులు, పక్షి జాతులు మనుగడ

కనుమరుగయ్యే పరిస్థితి దాపురించింది. దాంతో మనదేశంలో సహ ప్రపంచవ్యాప్తంగా పర్యావరణ పరిరక్షణ ఉద్యమాలు ముందుకు వచ్చాయి. దాంతో ప్రభుత్వాలు కూడా చర్యలకు ఉపక్రమించాయి. అంతరించిపోనున్న జీవజాతులను రక్షించే క్రమంలో భారత ప్రభుత్వం కూడా అనేక చర్యలను చేపట్టింది. వాటిని పరిరక్షించడానికి చట్టాలను లిజిస్లేషన్లను ఏర్పాటు చేసింది. భారత దేశంలో ప్రమాదంలో ఉన్న జీవ జాతులు ఏవీ వాటి పరిరక్షణ ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలను పరిశీలించి.

రాబందుల పరిరక్షణ

రాబందుల పరిరక్షణ కార్యక్రమం భారతదేశంలో ఒకప్పుడు పెద్ద సంఖ్యలో ఉన్న రాబందుల సంఖ్య ప్రస్తుతం 99% తగ్గిపోయింది. చనిపోయిన జంతువుల కళేబరాలను రాబందులు ఆహారంగా తీసుకొని పరిసరాలను శుభ్రం చేయడంలో ప్రధానపాత్ర పోషిస్తాయి. రాబందు శాస్త్రీయ నామం జిప్స్ బెంగలెన్సిస్ (Gyps bengalensis). భారతదేశంలో 9 జాతుల రాబందులున్నాయి.

White backed vulture, Slender billed vulture, Long billed vulture అనే మూడు జాతులు భారత్ లో ఎక్కువ సంఖ్యలో ఉండేవి. ప్రస్తుతం వీటి సంఖ్య తగ్గిపోవడం వల్ల వీటిని Critically Endangered జాబితాలో చేర్చారు. వీటి సంఖ్య తగ్గడానికి కారణం డైక్లోఫెనాక్ అనే మందు. ఈ మందును పశువులకు వాడటం, అవి చనిపోయిన తర్వాత వాటిని రాబందులు ఆహారంగా తీసుకోవడం వల్ల డైక్లోఫెనాక్ వాటి శరీరంలోకి చేరి మూత్రపిండాలను దెబ్బతీస్తోంది. భారత ప్రభుత్వం పశు వులకు వాడే డైక్లోఫెనాక్ ను 2006లో నిషేధించింది. దానికి బదులుగా Meloxicam అనే మందును ప్రస్తుతం వాడు తున్నారు. Vulture Conservation and Breeding Centerను హరియాణాలోని పింజోర్ (Pinjore)లో 2001లో ఏర్పాటు చేశారు. అలాగే డైక్లోఫెనాక్ మందుతో కలుషితం కాని ఆహారాన్ని అందించి వాటిని సంరక్షించే లక్ష్యంతో Vulture Restaurant(రాబందుల రెస్టారెంట్) లను మహారాష్ట్రలోని గడ్చిరోలి, రాయగడ్ జిల్లాల్లో ఏర్పాటు చేశారు. పంజాబ్ లోని కర్ణోల్, చందోలా ప్రాంతాల్లో కూడా రాబందు రెస్టారెంట్లు ఉన్నాయి. ప్రపంచవ్యాప్తంగా రాబందుల సంరక్షణకు SAVE (Saving Asiatic Vulture from Extinction) అనే స్వచ్ఛంద సంస్థ పనిచేస్తోంది.

ప్రాజెక్ట్ స్నో లెపార్డ్ (2009)

Snow Leopard శాస్త్రీయ నామం Uncia uncia. భారత్ లోని జమ్మూకశ్మీర్, హిమాచల్ ప్రదేశ్, ఉత్తరాఖండ్, సిక్కిం, అరుణాచల్ ప్రదేశ్ లలో ఇవి కనిపిస్తాయి. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వీటి సంఖ్య 7,400. అత్యధిక మంచు చిరుతలు చైనాలో ఉండగా భారత్ లో వీటి సంఖ్య కేవలం 400 - 700 మధ్య ఉందని అంచనా. జీవావరణ పరంగా ఇవి Endangered (ప్రమాదకర) స్థితిలో ఉన్నాయి. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్న మంచు చిరుతల్లో భారత్ 10 శాతాన్ని కలిగి ఉంది. సముద్ర మట్టానికి 3000 మీటర్ల ఎత్తులో హిమాలయ, ట్రాన్స్ హిమాలయ పర్వత శ్రేణుల్లో విస్తరించి ఉన్న పైన్ అడవుల్లో ఇవి కనిపిస్తాయి. ఉన్నత పర్వత శ్రేణుల ప్రాంతాల్లో నివసించే జీవులను, వాటి ఆవాసాలను పరిరక్షించడం Project Snow Leopard ముఖ్య ఉద్దేశం. ఆవాస క్షీణత, పర్యావరణ మార్పులు, తీవ్ర ఆహార కొరత, వ్యాధులు మొదలైన కారణాల వల్ల వీటి సంఖ్య తగ్గిపోయింది.

ప్రాజెక్ట్ హాంగుల్/సెవ్ కశ్మీర్ రెడ్ డీర్ హాంగుల్ ప్రాజెక్ట్ హాంగుల్ (Hangul) సంరక్షణ కోసం WWF (World Wildlife Fund), IUCN (International Union for Conservation of Nature) సహకారంతో జమ్మూకశ్మీర్ రాష్ట్రం ఈ ప్రాజెక్ట్ ను ప్రారంభించింది. దీన్ని

పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం పర్యావరణం

సాధారణంగా కశ్మీర్ స్టాగ్ అని పిలుస్తారు. ఇది రెడ్ డీర్ జాతికి చెందింది. శాస్త్రీయ నామం Cervus elaphus hanglu. ఇది జమ్మూకశ్మీర్ రాష్ట్ర జంతువు. కేవలం జమ్మూకశ్మీర్, హిమాచల్ ప్రదేశ్ లలో మాత్రమే కనిపిస్తోంది. ముఖ్యంగా జమ్మూకశ్మీర్ లోని డచ్ గామ్ నేషనల్ పార్క్ లో ఎక్కువగా ఉంటుంది. 1940 నాటికి వీటి జనాభా 5,000 ఉండగా 1970 నాటికి 170కి తగ్గిపోయింది. Project Hangul (1980) తర్వాత వీటి జనాభా 340కి పెరిగింది. మళ్ళీ 2008 నాటికి 160కి తగ్గిపోయింది. %IUCN Red data list ప్రకారం ఇవి ప్రమాదకర జాబితాలో ఉన్నాయి.

2009లో ఈ ప్రాజెక్టు పేరును 'సెవ్ కశ్మీర్ రెడ్ డీర్ హాంగుల్'గా మార్చారు. వాతావరణ మార్పుల వల్ల మంచు కరగడం, అడవులు తగ్గిపోవడం, వేట, ఆవాస క్షీణత, గడ్డి దొరకపోవడం, గడ్డిని తినే ఇతర జీవులు పెరగడం వల్ల వీటికి ఆహార కొరత ఏర్పడింది. అంతేకాకుండా తీవ్రవాదులు మాంసం కోసం చంపడం మొదలైన కారణాల వల్ల వీటి సంఖ్య తగ్గిపోయింది.

సీ టర్టల్ కన్సర్వేషన్ ప్రాజెక్ట్

సముద్రంలో నివసించే తాబేలును 'టర్టల్' (Turtle) అని, మంచినీటి తాబేలును టెర్రాపిన్ (Terrapin) అని, భూమిపై నివసించే తాబేలును 'టార్టాయిస్' (Tortoise) అని అంటారు. అలీవ్ రిడ్డె (Olive Ridley) అనే సముద్ర తాబేలు సంరక్షణకు భారత ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టును ప్రారంభించింది. ప్రతి ఏటా శీత కాలంలో వేల కోట్ల అలీవ్

రిడ్డె తాబేళ్లు భారతదేశ తూర్పు తీర ప్రాంతానికి చేరి సంతానోత్పత్తి చేస్తాయి. 10 రాష్ట్రాల్లో ఈ ప్రాజెక్టు అమలువుతోంది. ప్రధానంగా ఒడిశాలోని Gahirmatha బీచ్ వద్దకు పెద్ద సంఖ్యలో చేరి గుడ్లు పెడతాయి. ప్రపంచంలోనే ఇది చాలా ప్రాముఖ్యమైన ప్రదేశం. అందువల్ల దీన్ని ప్రభుత్వం Gahirmatha marine wild life sanctuaryగా గుర్తించింది. ఒడిశాలో 16,000 మర పడవలు, ట్రాలర్స్ ఉన్నాయి. వీటికి డీకొని, వలలో చిక్కి లక్షకు పైగా అలీవ్ రిడ్డె తాబేళ్లు మరణించాయి. వీటి గుడ్లను మనుషులు, జంతువులు తినడం వల్ల కూడా వీటి సంఖ్య తగ్గిపోయింది. ఒడిశా ప్రభుత్వం 1998లో WPSI (Wildlife Protection Society of India) సహకారంతో తాబేళ్ల సంరక్షణకు Operation kachhapaను ప్రారంభించింది. కచ్చప అంటే ఒడియాలో తాబేలు అని అర్థం.

భారత మొసలి సంరక్షణ ప్రాజెక్ట్

భారతదేశంలోని మొసళ్లను సంరక్షించే ప్రాజెక్టును 1975లో ప్రారంభించారు. మొసళ్ల చర్యం, వాటి శరీరంపై ఉన్న పొలుసులను చిల్పించే నూనె కోసం అక్రమ రవాణా చేయడంతో వాటి సంఖ్య తగ్గిపోతోంది. భారతదేశంలో 3

రకాల మొసళ్లు ఉన్నాయి.

1. మురియల్ 2. మగ్గర్ 3. ఉప్పునీటి మొసలి మొసళ్ల గుడ్లను సేకరించి, వాటిని కృత్రిమంగా పొదిగించి, పిల్లలు కొంత ఎదిగిన తర్వాత వాటిని సహజ ఆవాసాల్లో వదిలివేయడం ఈ ప్రాజెక్టు లక్ష్యం. ఇప్పటి వరకు 7000 మొసళ్లను పెంచి సహజ ఆవాసాల్లో వదిలారు. ఈ ప్రాజెక్టు కోసం Central Crocodile Breeding and Management Training Institute ను హైదరాబాద్ లో ఏర్పాటు చేశారు.

ఇండియన్ రైస్ విజన్ 2020

భారతదేశంలో ఉన్న One horned rhinoceros (ఒంటి కొమ్ము ఖడ్గముగాల) సంఖ్యను 2020 నాటికి 3000కు పెంచడం ఈ ప్రాజెక్టు లక్ష్యం. అంతేకాకుండా అధికంగా ఉన్న ఖడ్గముగాలను ఇతర ప్రాంతాలకు తరలించడం ఈ ప్రాజెక్టులో ఒక భాగం.

ఒంటి కొమ్ము ఖడ్గముగాల శాస్త్రీయ నామం Rhinoceros unicornis. ప్రపంచవ్యాప్తంగా 3,300 ఒంటి కొమ్ము ఖడ్గముగాలు ఉన్నాయి. అయితే వాటిలో 75% మన దేశంలోని అసోంలో ఉన్నాయి. వీటి కొమ్ము కెరాటిన్ తో తయారవుతుంది. చైనా వైద్యంలో దీనికి ప్రాధాన్యం ఉండటంతో పెద్ద మొత్తంలో వీటిని వేటాడుతున్నారు. వీటి సంరక్షణకు అసోం ప్రభుత్వం, బోడోలాండ్ టెరిటోరియల్ కౌన్సిల్, WWF, International Rhino Foundation (IRF)ల సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో ఈ ప్రాజెక్టు ప్రారంభించారు. ప్రపంచంలోనే అత్యధికంగా ఒంటి కొమ్ము ఖడ్గముగాలు అస్సోంలోని కజిరంగా నేషనల్ పార్క్ లో ఉన్నాయి. అస్సోంలో ఉన్న మొత్తం ఖడ్గముగాల్లో 85 శాతం ఈ జాతీయ పార్కులోనే ఉన్నాయి. అసోంలోని మనాస్ వైల్డ్ లైఫ్ సాంక్చురీ, పోబిటోరా వైల్డ్ లైఫ్ సాంక్చురీలో కూడా అధిక సంఖ్యలో ఖడ్గముగాలున్నాయి. ఈ ప్రాజెక్టులో భాగంగా కజిరంగా, పోబిటోరా జాతీయ పార్కుల్లో అధిక సంఖ్యలో ఉన్న ఖడ్గముగాలను మనాస్ నేషనల్ పార్కుకి తరలించారు.

ప్రాజెక్ట్ ఎలిఫెంట్ 1992

భారతదేశంలో నివసించే ఆసియా జాతి ఏనుగు (ఎలిఫెంట్ మాక్సిమస్)లను, వాటి ఆవాస ప్రాంతాలను పరిరక్షించే లక్ష్యంతో ఈ ప్రాజెక్టును భారత ప్రభుత్వం 1992లో ప్రారంభించింది. ఆసియా ఖండంలో విస్తరించి ఉన్న ఆసియా జాతి ఏనుగుల్లో 60 శాతం భారత్ లోనే ఉన్నాయి. 2012లో భారత ప్రభుత్వం లెక్కల ప్రకారం 29,391 - 30,711 ఏనుగులు ఉన్నట్లు అంచనా. ఆంధ్రప్రదేశ్, అరుణాచల్ ప్రదేశ్, అసోం, పశ్చిమబెంగాల్, జార్ఖండ్, ఛత్తీస్ గఢ్, మహారాష్ట్ర, మేఘాలయ, నాగాలాండ్, త్రిపుర, ఉత్తరాఖండ్, ఒడిశా, తమిళనాడు, కేరళ రాష్ట్రాల్లో ఈ ప్రాజెక్టు అమలువుతోంది. దంతాల కోసం ఏనుగులను చంపుతున్నారు. అడవుల నరికివేత, అభివృద్ధి పేరుతో రిజర్వాయర్లు నిర్మించడం, అడవుల్లో రోడ్లు, రైల్వే లైన్లు వేయడం మొదలైన కారణాల వల్ల ఏనుగుల సంఖ్య తగ్గిపోతోంది. ఇటీవల అటవీ ప్రాంతాల్లో రైళ్లు డీకొని అనేక ఏనుగులు మృత్యువాత పడుతున్నాయి.

వీటి సంరక్షణ కోసం 28 Elephant Reserveలను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది. ఇవేకాకుండా ఇటీవల మరో రెండు ఎలిఫెంట్ రిజర్వ్ లను ఏర్పాటు చేశారు. అవి.. మేఘాలయలోని ఖాసీ ఎలిఫెంట్ రిజర్వ్, కర్ణాటకలోని దండేలి ఎలిఫెంట్ రిజర్వ్. అంతర్జాతీయ CITES (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) ఒప్పందం ప్రకారం దక్షిణ ఆసియాలోని ఏనుగుల పరిరక్షణ కోసం 2003లో Monitoring the Illegal

Killing of Elephants (MIKE) అనే కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు.

భారత ప్రభుత్వం ఏనుగును National Heritage Animalగా ప్రకటించింది. అంతేకాకుండా Elephant Task Forceను కూడా ఏర్పాటు చేసింది. ఏనుగులపై ప్రజల్లో అవగాహన కల్పించడానికి భారత పర్యావరణశాఖ, వైల్డ్ ట్రస్ట్ ఆఫ్ ఇండియా ఆధ్వర్యంలో Haathi Mere Saathi (హాథీ మేరే సాథీ అంటే Elephant is my friend) అనే కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించింది. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఏనుగులు 50 దేశాల్లో ఉన్నాయి. ఈ దేశాలన్నీ కలిపి E 50:50 పోరాన్ని ఏర్పాటు చేసుకున్నాయి. మొట్ట మొదటి International Elephant Congress and ministerial meet 20-1-3లో న్యూఢిల్లీలో జరిగింది.

టైగర్ ప్రాజెక్ట్ 1973

భారతదేశంలో పులుల సంరక్షణ కోసం ప్రాజెక్ట్ టైగర్ ను 1973లో భారత ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. 1900 సంవత్సరం నాటికి 40,000 ఉన్న పులుల సంఖ్య 1972 నాటికి 1800కు తగ్గిపోయింది. చర్మం, గోళ్లు, వైద్య రంగంలో ఉన్న ప్రాముఖ్యత దృష్ట్యా పులులను చంపడంతో వీటి సంఖ్య తగ్గిపోయింది. వీటి సంరక్షణ కోసం National

Tiger Conservation Authorityని ఏర్పాటు చేశారు. పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ పరిధిలో ఇది పనిచేస్తుంది. అలాగే 18 రాష్ట్రాల్లో 49 టైగర్ రిజర్వ్ లను ఏర్పాటు చేశారు. ఈ చర్యల వల్ల 2010లో 1706గా ఉన్న పులుల సంఖ్య 30% పెరిగి 2,226కి చేరుకుంది. ప్రపంచంలోని మొత్తం పులుల్లో 70 శాతం భారత్ లోనే ఉన్నాయి.

గంగానది దాల్ఫిన్ పరిరక్షణ కార్యక్రమం

భారతదేశంలో నివసించే ఏకైక మంచినీటి దాల్ఫిన్... గాంగెస్ రివర్ దాల్ఫిన్. దీని శాస్త్రీయ నామం ప్లాటినిస్టా గాంగెటికా. ఇది గంగా, బ్రహ్మపుత్ర నదుల్లో మాత్రమే ఉంటుంది. IUCN Red data ప్రకారం ఇవి ప్రమాదకర స్థితిలో ఉన్నాయి. వీటి సంఖ్య ప్రస్తుతం 2,000 కంటే తక్కువ. గంగా పరివాహక రాష్ట్రాలైన ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్, జార్ఖండ్, మధ్యప్రదేశ్, పశ్చిమబెంగాల్, అస్సోంలో ఇవి కనిపిస్తాయి. WWF India ఆధ్వర్యంలో Ganges River Dolphin conservation Programmeను 1997లో ప్రారంభించారు. వీటిని సాధారణంగా సుసు

(Susu) అని పిలుస్తారు. భారత ప్రభుత్వం దీన్ని National Aquatic Animalగా ప్రకటించింది. గంగా నదిలో తీవ్ర కాలుష్యం, డ్యామ్ల నిర్మాణం, మత్స్యకారుల వలలో చిక్కుడం, వేటాడటం వంటి కారణాల వల్ల ఇవి అంతరిస్తున్నాయి.

- రైతుల జాతీయ కమిషన్ మొదటి అధ్యక్షుడు?
 - ఎ) స్వామినాథన్
 - బి) రంగరాజన్
 - సి) సోంపాల్
 - డి) స్వామి అగ్నివేష్
- భూ సంస్కరణలను భారతదేశంలో రాష్ట్రాలు అధికారికంగా అంగీకరించినా ఆచరణలో మాత్రం తిరిస్కరించాయని తెలిపిన వ్యక్తి?
 - ఎ) లెడెన్ జనెస్కి
 - బి) నెహ్రూ
 - సి) రాజీవ్ గాంధీ
 - డి) సరేంద్రమోడీ
- కింది వారిలో వాతావరణ మార్పుకు సంబంధించిన ఒప్పుందం?
 - ఎ) జెనీవా
 - బి) క్యోటో
 - సి) మాస్కో
 - డి) సియోల్
- 2013 వరకు భారతదేశంలో భూసేకరణ విధానం కింది ఏ చట్టం ప్రాతిపదికగా కొనసాగింది?
 - ఎ) భూ సేకరణ చట్టం - 1894
 - బి) X ఆఫ్ చట్టం 1870
 - సి) I ఆఫ్ 1824
 - డి) I ఆఫ్ 1850

- వారు?
 - ఎ) మన్మోహన్ సింగ్
 - బి) నార్మన్ బోర్లాగ్
 - సి) వాణ్ పేయి
 - డి) చరణ్ సింగ్
- జాతీయ సహకార అభివృద్ధి సంస్థ ఏ సంవత్సరంలో ఏర్పాటైంది?
 - ఎ) 1961
 - బి) 1962
 - సి) 1963
 - డి) 1964
- కృషి శ్రామిక్ సురక్షా యోజన కింది వాటిలో దేనికి సంబంధించింది?
 - ఎ) పేద ప్రజల బీమా
 - బి) వ్యవసాయ కూలీలకు బీమా
 - సి) చేతి వృత్తుల వారి బీమా
 - డి) పారిశ్రామిక కూలీల బీమా
- జమిందారీ పద్ధతినీ కింది వాటిలో దేనిగా పిలుస్తారు?
 - ఎ) శాశ్వత శిస్తు నిర్ణయం పద్ధతి
 - బి) రైత్యారీ పద్ధతి
 - సి) మహాల్యారీ పద్ధతి
 - డి) పైవన్నీ

- సరికానిది?
 - ఎ) ఆహార ఉత్పాదకత పెరుగుదల
 - బి) వ్యవసాయ ఉత్పాదకత పెరుగుదల
 - సి) ప్రాంతీయ అసమానతల పెరుగుదల
 - డి) గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఆదాయ సమాన పంపిణీ
- కావేరి జలాల వివాదంలో కింది ఏ రాష్ట్రానికి సంబంధం లేదు?
 - ఎ) కేరళ
 - బి) ఆంధ్రప్రదేశ్
 - సి) కర్ణాటక
 - డి) తమిళనాడు
- 1985
- 1987
- కింది వాటిలో తోట పంట కానిది ఏది?
 - ఎ) రబ్బరు
 - బి) టీ
 - సి) కాఫీ
 - డి) వేరుశనగ
- అధిక దిగుబడినిచ్చే విత్తనాల కార్యక్రమాన్ని ఎప్పుడు ప్రారంభించారు?
 - ఎ) 1960-61
 - బి) 1966-67
 - సి) 1967-68
 - డి) 1968-69
- సంప్రదాయోతర ఇంధన వనరుల ఉత్పత్తి పెంచడానికి ఉద్దేశించినది?
 - ఎ) బ్రౌన్ రెవల్యూషన్
 - బి) బ్లాక్ రెవల్యూషన్
 - సి) వైట్ రెవల్యూషన్
 - డి) రౌండ్ రెవల్యూషన్
- రైతుల జాతీయ కమిషన్ రెండో అధ్యక్షుడు?
 - ఎ) సోంపాల్
 - బి) స్వామినాథన్
 - సి) స్వామి అగ్నివేష్
 - డి) పైవేవికావు
- జాతీయ ఆహార భద్రతా మిషన్ ను ఎప్పుడు ప్రారంభించారు?
 - ఎ) 2004
 - బి) 2005
 - సి) 2006
 - డి) 2007
- రైతులు స్వయంగా ప్రభుత్వానికి శిస్తు చెల్లించే విధానం?
 - ఎ) రైత్యారీ విధానం
 - బి) మహాల్యారీ విధానం
 - సి) శాశ్వత శిస్తు విధానం
 - డి) పైవన్నీ

పోటీ పరీక్షల త్రవ్వకం ఎకానమీ

నేషనల్ డైరీ డెవలప్ మెంట్ బోర్డును ఎప్పుడు ఏర్పాటు చేశారు?

- ప్రజోపయోగం కోసం చేసిన మౌలిక భావనను భూసేకరణ చట్టం - 2013 తగిన విధంగా నిర్వచించలేదని అభిప్రాయ పడింది?
 - ఎ) స్టాబ్ ఫౌండేషన్
 - బి) బేస్ మెంట్ ఫౌండేషన్
 - సి) అబ్జర్వర్స్ రీసెర్చ్ ఫౌండేషన్
 - డి) అస్సామిక్ రీసెర్చ్ అండ్ ఎడ్యుకేషనల్ ఫౌండేషన్
- హరిత విప్లవం ఏ పంట ఉత్పత్తిపై అధిక ప్రభావాన్ని చూపించింది?
 - ఎ) నూనెగింజలు
 - బి) పత్తి
 - సి) గోధుమ, వరి
 - డి) జొళి
- హరిత విప్లవం కింది వాటిలో దేనికి దారితీసింది?
 - ఎ) అధిక గోధుమ ఉత్పత్తి
 - బి) ఆదాయ అసమానతల్లో పెరుగుదల
 - సి) ప్రాంతీయ అసమానతల పెరుగుదల
 - డి) పైవన్నీ
- శివరామన్ కమిటీ సిఫార్సుపై ఏర్పాటైన సంస్థ?
 - ఎ) నాబార్డ్
 - బి) స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా
 - సి) భారత ఆహార సంస్థ
 - డి) పైవేవి కావు
- వ్యవసాయ ధరల కమిషన్ ను ఏర్పాటు చేసిన సంవత్సరం?
 - ఎ) 1961
 - బి) 1963
 - సి) 1965
 - డి) 1987
- గోల్డెన్ ఫైబర్ గా దేన్ని వ్యవహరిస్తారు?
 - ఎ) జూట్
 - బి) బియ్యం
 - సి) గోధుమ
 - డి) పంచదార
- ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థ ద్వారా పేదలకు ఆహార ధాన్యాలను అందించడానికి కొనుగోలు చేసే ధాన్యాలను, విక్రయించే ధరను ఏమని పిలుస్తారు?
 - ఎ) కనీస మద్దతు ధర
 - బి) జారీ ధర
 - సి) సాలిత ధర
 - డి) పైవేవి కావు
- కింది వాటిలో దేనికి సంబంధించి సిఫార్సులు చేయడానికి రేఫీ కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు?
 - ఎ) పరోక్ష పన్నులకు సంబంధించిన కామన్ కోడ్
 - బి) నల్లదనం నిర్మూలన
 - సి) జీఎస్టీ
 - డి) ప్రత్యక్ష పన్నుల ద్వారా రాబడి పెంపు చర్యలు
- కింది వాటిలో ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థ భారత్ లో దేనికి సంబంధించిన ముఖ్యసాధనం?
 - ఎ) వినయోగ యాజమాన్యం
 - బి) డిమాండ్ యాజమాన్యం
 - సి) సప్లయ్ యాజమాన్యం
 - డి) దిగుమతి ప్రత్యామ్నాయం
- స్వరణ్ సింగ్ కమిటీ కింది వాటిలో దేనికి సిఫార్సు చేసింది?
 - ఎ) లాభసాటి కమతాల ఏర్పాటు
 - బి) వ్యవసాయ రంగాన్ని ఉమ్మడి జాబితాలో చేర్చడం
 - సి) సహకార వ్యవసాయం
 - డి) ఆర్థిక కమతం
- 2006లో రెండో హరిత విప్లవానికి పిలుపునిచ్చిన

- నాబార్డ్, కేంద్ర ప్రభుత్వం, రిజర్వ్ బ్యాంక్ లు 1998లో సంయుక్తంగా కింది ఏ పథకాన్ని ప్రారంభించాయి?
 - ఎ) సహకార వ్యవసాయం
 - బి) కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డ్ పథకం
 - సి) గ్రామీణ అవస్థాపన అభివృద్ధి నిధి
 - డి) పైవన్నీ
- కింది వాటిలో దేనిని ముతక ధాన్యంగా వ్యవహరిస్తారు?
 - ఎ) జొన్న
 - బి) రాగి
 - సి) 1, 2
 - డి) వరి
- ఆర్థిక కమతం పరిమాణం కింది వాటిలో దీనిపై ఆధారపడి ఉంటుంది?
 - ఎ) ఉత్పత్తి పద్ధతి
 - బి) పంట స్వభావం
 - సి) భూసారం
 - డి) పైవన్నీ
- భూ సంస్కరణలకు సంబంధించిన చర్యల్లో దేనిని భారతదేశంలో పూర్తిగా అమలు చేశారు?
 - ఎ) మధ్యవర్తుల తొలగింపు
 - బి) కౌలు సంస్కరణలు
 - సి) కమతాలపై గరిష్ట పరిమితి
 - డి) కమతాల సమీకరణ
- ల్యాండ్ సీలింగ్ లక్ష్యం కింది వాటిలో దేన్ని సాధించడానికి ఉపకరిస్తుంది?
 - ఎ) అల్పఉత్పాదకత
 - బి) కమతాల విఘటన
 - సి) ఆదాయ సమానత
 - డి) పైవేవికావు
- భారతదేశంలో కింది ఏ ప్రాంతాన్ని 'రైస్ బౌల్' ప్రాంతంగా పిలుస్తారు?
 - ఎ) కృష్ణా - గోదావరి డెల్టా రీజియన్
 - బి) కర్ణాటక - కేరళ
 - సి) కేరళ - తమిళనాడు
 - డి) పైవన్నీ
- భూదాన ఉద్యమానికి పితామహుడు?
 - ఎ) వెంకటప్పయ్య
 - బి) గాంధీజీ
 - సి) లార్డ్ కారన్ వాలీస్
 - డి) వినోబభావే
- హరిత విప్లవానికి సంబంధించి కింది వాటిలో
 - ఎ) 1965
 - బి) 1975
- సహకార వ్యవస్థలో జిల్లా స్థాయికి సంబంధించిన సంస్థ ఏది?
 - ఎ) రాష్ట్ర సహకార బ్యాంక్
 - బి) ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార పరపతి సంఘం
 - సి) జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంక్
 - డి) రిజర్వ్ బ్యాంక్
- అగ్ మార్కెట్ అంటే?
 - ఎ) ఆల్ ఇండియా గ్రేడ్ మార్కెటింగ్
 - బి) అగ్రికల్చర్ మార్కెటింగ్
 - సి) ఆల్ గ్రేడ్ మార్కెట్
 - డి) పైవేవికావు
- భారతదేశంలో వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ లో కింది ఏ లోపాన్ని గమనించవచ్చు?
 - ఎ) రవాణా కొరత
 - బి) పైసాస్ కొరత
 - సి) సరైన నిల్వ సౌకర్యం లేకపోవడం
 - డి) పైవన్నీ
- సాంద్ర వ్యవసాయ జిల్లాల పథకం ప్రవేశపెట్టిన సంవత్సరం?
 - ఎ) 1960-61
 - బి) 1964-65
 - సి) 1965-66
 - డి) 1970-71
- నీలి విప్లవం కింది వాటిలో దేనికి సంబంధించింది?
 - ఎ) పాలు
 - బి) ఎరువులు
 - సి) చేపలు
 - డి) జనుము
- 15నెలల నుంచి 5 ఏండ్ల లోపు తిరిగి చెల్లించే రుణాలు?
 - ఎ) స్వల్పకాలిక రుణాలు
 - బి) మధ్యకాలిక రుణాలు
 - సి) దీర్ఘకాలిక రుణాలు
 - డి) తక్కువ రుణాలు
- నేషనల్ డైరీ డెవలప్ మెంట్ బోర్డును ఎప్పుడు ఏర్పాటు చేశారు?
 - ఎ) 1965
 - బి) 1975

సమాధానాలు				
1.సి	2.ఎ	3.బి	4.ఎ	5.సి
6.సి	7.డి	8.ఎ	9.సి	10.ఎ
11.బి	12.ఎ	13.సి	14.బి	15.ఎ
16.సి	17.బి	18.ఎ	19.బి	20.సి
21.డి	22.ఎ	23.సి	24.ఎ	25.డి
26.డి	27.బి	28.సి	29.బి	30.డి
31.ఎ	32.సి	33.బి	34.ఎ	35.డి
36.బి	37.ఎ	38.బి	39.డి	40.ఎ

ఎన్ఎన్ఆర్టీహెచ్ టీచింగ్ పోస్టులు

జబల్ పూర్ (మధ్యప్రదేశ్)లోని ఐసీఎంఆర్ - నేషనల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఫర్ రిసెర్చ్ ఇన్ ట్రైబల్ హెల్త్ (ఎన్ఎన్ఆర్టీహెచ్) ఒప్పుంద ప్రాతిపదికన ఎన్ఎన్ఆర్ఎఫ్, పీఎ పోస్టులు భర్తీకి దరఖాస్తులు కోరుతోంది. మొత్తం ఖాళీల సంఖ్య: 22

1) లైబ్రరీ ఇన్ స్పెక్టర్ ఆఫ్ స్టెంట్: 01
 2) టెక్నికల్ అసిస్టెంట్: 03
 3) టెక్నిషియన్: 03
 4) లోయర్ డివిజన్ క్లర్క్: 03
 5) ల్యాబ్ అటెండెంట్: 08
 6) డ్రెస్టర్ (ఆర్డినరీ గ్రేడ్): 04

అర్హత: సంబంధిత సర్టిఫికేట్లలో పదో తరగతి, ఇంటర్, డిప్లొమా, ఐటీఐ, బ్యాచిలర్ డిగ్రీ, టైపింగ్, డ్రెస్టింగ్ లైసెన్స్, కంప్యూటర్ పరిజ్ఞానం, అనుభవం.

ఎంపిక: అకడమిక్ మెరిట్, రాతపరీక్ష, స్కిల్ టెస్ట్, ఇంటర్వ్యూ ఆధారంగా.

పరీక్షా కేంద్రం: జబల్ పూర్, మధ్య ప్రదేశ్, ఇండియా దరఖాస్తు విధానం: ఆన్లైన్ ద్వారా. దరఖాస్తు ఫీజు: రూ. 100.

ఆన్లైన్ దరఖాస్తుకు చివరి తేదీ: 10.08.2018. హార్డు కాపీలను పంపడానికి చివరి తేదీ: 27.08.2018. చిరునామా: ICMR-NIRTH, Nagpur Road, P.O. - Garha, Jabalpur - 482 003 (M.P.)

If you have a strong foundation in English grammar and usage especially a thorough knowledge of PARTS OF SPEECH and TENSES, these two items do fetch for you maximum marks and give you an edge over other candidates in the exams.

'Fill-in-the Blanks and Sentence Improvement' are two of the FIVE regular items in bank exams. Under the Fill-in-the Blanks item each question is usually a short passage of five sentences. One blank is made by removing a sentence from the question and you have to fill in the blank with a suitable sentence choosing from the FIVE options given. This item is meant to test your reading skills and the ability to supply missing links. The Sentence Improvement item is again meant to test your working knowledge of English and how well you can carry out corrections and improve the meaning and relevance of a sentence.

Directions (Q. 1 - 5): Each of the following questions has a paragraph from which a sentence has been deleted. From the given options, choose the sentence that completes the paragraph in the most appropriate way.

- 1) India has a population of about 1.2 billion as per the 2011 census.
2) It is likely to be the most populated country in the world by 2030 with 1.6 billion people.
3)
4) Ensuring food and nutrition security for all of us is a big challenge for India.
5) In any nation's development, a healthy workforce plays a vital role.
A) It currently accounts for more than 17% of the global population.
B) India is a home for 40 million stunted children.
C) Under-nutrition is a condition resulting from inadequate intake of healthy food.
D) There are many health schemes to contain the growth of population.
E) Big population is a root cause for many social and economic problems in countries like India.
1) B 2) C 3) A 4) E 5) D
- 2) Urbanization is an opportunity and priority so that the Govt has roled out two inter-linked programmes.
3) "Smart Cities Mission" and The "AMRUT" are the two programmes. Smart Cities Mission aims at building 100 smart cities with the state-of-the art amenities.
4) 99 cities have been selected with an outlay of 2.04 lakh crore.
5) Projects worth Rs. 2,350 crore have completed.
A) The Govt is ready to build large infrastructure projects with the help of private partners.
B) State level plans of 77,640 crore for 500 cities have been approved.

BANK EXAMS English

- 3) 1)
2) But for this development to be sustainable, a knowledge -driven economy is essential.
3) This requires global leadership in areas like science, engineering, and technology.
4) Excellence is needed in basic and applied research.
5) All this must be backed by high-quality manufacturing skills.
A) Science and technology -driven growth in needed to become a 'developed' country.
B) The metrics for basic research are the number of publications and their impact factors.
C) The metrics for industry -oriented applied research and technology development are patents and R&D-inspired innovations.
D) Components of an excellent research and innovation ecosystem are young people.
E) All round development in all spheres is also needed to be labelled as a 'developed' country.
1) E 2) D 3) C 4) A 5) B
- 4) 1) In the Economic Survey 2018, some of the strengths and weaknesses of the economy are summarised.
2)
3) Contribution of agriculture to GDP has been going down and now stands at about 16%
4) Agriculture is very sensitive to climate conditions.
5) Both climate variability and market volatility affect the income of farmers.
A) The Economic Survey identifies the potential adverse impact of climate change on agriculture as most important.

- B) One of the weaker sections of the economy is agriculture which provides employment to 49% of the population.
- C) Agriculture promotes job-led economic growth.
- D) The priority given to rural infrastructure and irrigation will help impart stability of income and employment.
- E) There is a need to promote symbolic linkages among agriculture, nutrition and health.
1) D 2) A 3) C 4) E 5) B
- 5) 1)
2) Such opportunities comprise education, employment, social services and social protection.
3) The absence of these opportunities is social exclusion which results in marginalisation, poverty, and material deprivation.
4) The Indian Constitution has outlined through the Fundamental Rights and the Directive Principles the State's policies for Social Inclusion.
5) The 6 Fundamental Rights are in fact meant to ensure Social Inclusion.
A) Social Inclusion refers to access to favourable opportunities in society to enhance one's life chances.
B) India's Social Inclusion programmes are comprehensive.
C) Their implementation is supervised by a number of independent Ministers.
D) These programmes are meant for improving lives of the vulnerable.
E) The Ministries of Social Justice and Empowerment and Minority Affairs are some of the ministries involved in the work of ensuring Social Inclusion for the vulnerable.
1) E 2) B 3) A 4) C 5) D

Directions (Q. 6 - 15): Under each sentence are given a few phrases. If the sentence is wrong, use one of the phrases to replace the words/ phrase in BOLD. If the sentence needs no CORRECTION, then choose "No correction required" option as your answer.

6. Time and tide **waits** for none.
1) waited 2) have waited
3) are waiting 4) wait
5) No correction required

Writer
M. Somasekhar Prasad
Subject Expert

7. Vasu **wrote** three letters this month.
1) has been writing 2) have written
3) is writing 4) has written
5) No correction required
8. Leela is **loving** her stardom.
1) love 2) loves
3) has loved 4) have loved
5) No correction required
9. Madhu **left** Hyderabad before I came here last year.
1) was leaving 2) had left
3) were leaving 4) has left
5) No correction required
10. **Elephant** is a big animal
1) a 2) an 3) the
4) an or the 5) No correction required
11. I am **feeling** better now, doctor.
1) felt 2) feels 3) have felt
4) has felt 5) No correction required
12. Rani is **more smarter** than wise.
1) smarter 2) more smart
3) much smarter 4) much smart
5) No correction required
13. **Being** a Sunday, we all stayed at home yesterday.
1) It being a Sunday
2) What being a Sunday
3) Such being a Sunday
4) So being a Sunday
5) No correction required
14. The thief **has** arrested just now.
1) have 2) are 3) has been
4) had been 5) No correction required
15. His cousins as well as Hari **have** gone on a tour.
1) has 2) is 3) was
4) have went 5) No correction required

Key

1-3	4-5	7-4	10-4	13-1
2-1	5-3	8-5	11-5	14-3
3-4	6-5	9-2	12-2	15-5.

EXPLANATIONS

6. When two nouns are used to express one single idea, the verb must be in singular.
7. With adverbs of time like 'This Week, This Month' we must use the Present Perfect Tense.
8. Verbs 'Love', 'Like' and 'Have' are used in the Progressive Form in the sense of 'Enjoying Something'. Here Leela is loving (enjoying) her stardom.
9. When talking about two actions in the past, use the Past Perfect Tense for the first action.
10. When a Common Noun is used to talk about a group or a class as a whole, we can use either the Definite Article or the

Indefinite Article.

11. When talking about your health with a doctor or with somebody, you can use the verb Feel or Feeling. Otherwise you must use only 'Feel'.
12. When two adjectives are used to talk about two qualities of a person and the Degree of Difference between them, follow this Adjective pattern.
13. In this sentence the word 'Sunday' does not agree with the Subject 'We'. So to correct this Anomaly, just use the word 'It' at the beginning of the sentence.
14. Use the Passive Voice here, hence it must be 'has been arrested'
15. In a sentence with 'As well as', the verb must agree with the first subject.

పీజీ ప్రోగ్రాములు

జవహర్ లాల్ నెహ్రూ టెక్నలాజికల్ యూనివర్సిటీ హైదరాబాద్ (జీఎన్ టీయూ హెచ్) 2018 - 19 సంవత్సరానికి పాక్ టైమ్ పీజీ ప్రోగ్రాముల్లో ప్రవేశానికి దరఖాస్తులు కోరుతోంది.

★ ఎంట్రీ

★ విభాగాలు: ప్రభుత్వ ఇంజనీరింగ్, ఎలక్ట్రికల్ పవర్ ఇంజనీరింగ్, ధర్మల్ ఇంజనీరింగ్, అడ్వాన్స్డ్ మాన్యుఫ్యాక్చరీంగ్ సిస్టమ్స్, ఇంజనీరింగ్ డిజైన్, ఎనర్జీ సిస్టమ్స్, సిస్టమ్స్ అండ్ సిగ్నల్ ప్రాసెసింగ్, కంప్యూటర్ సైన్స్, మెటల్లర్జికల్ ఇంజనీరింగ్, బయోటెక్నాలజీ, ఎనివిరాన్మెంటల్ మేనేజ్మెంట్.

★ ఎంపీఏ

★ విభాగాలు: హెచ్ఆర్, ఫైనాన్స్, మార్కెటింగ్, సిస్టమ్స్.

- ★ కాలవ్యవధి: 3 సంవత్సరాలు
- ★ అర్హత: బీఈ/ బీటెక్/ ఏఎంఐఈ, సంబంధిత సబ్జెక్టుల్లో ఎంఎస్సీ, ఎంసీఏ, బీబీఎస్సీ, ఎంబీబీఎస్, బీడిఎస్, బీఫార్మసీ, సంబంధిత సబ్జెక్టుల్లో పీజీ, డిగ్రీ
- ★ ఎంపిక: ప్రవేశ పరీక్ష ద్వారా
- ★ పరీక్ష తేదీ: ఆగస్టు 2, 3, 4 తేదీల్లో
- ★ దరఖాస్తు: ఆప్లైన్లో
- ★ దరఖాస్తు ఫీజు: రూ.1000
- ★ చివరి తేదీ: 23 జూలై. రూ.1000 అపరాధ రుసుం తో 27 జూలై

చిరునామా:

Directorate of Admissions, JNTUH,
Kukatpally, Hyderabad - 500085
వెబ్ సైట్: www.jntuh.ac.in

మరిన్ని ఉద్యోగ వార్తల కోసం చూడండి...

www.eenadupratibha.net

పోవీన్, వీఆర్వో

ఇతర పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం

జనరల్ సైన్స్

మూలకాల వర్గీకరణ, నిత్యజీవితంలో వాటి ఆవశ్యకత

ఒకే రకమైన పరమాణువులు కలిగి ఉండి, విభజించడానికి వీలుకాని పదార్థాన్ని 'మూలకం' అంటారు. మూలకాన్ని దాని సంకేతంతో సూచిస్తారు.

మూలకం ప్రధాన లక్షణం - పరమాణు సంఖ్య

ప్రతి మూలకానికి ఒక పరమాణు సంఖ్య ఉంటుంది. ఉదా:

మూలకం	సంకేతం	పరమాణు సంఖ్య
హైడ్రోజన్	H	1
కార్బన్	C	6
నైట్రోజన్	N	7
ఆక్సిజన్	O	8

మూలకాలను వర్గీకరించడం వల్ల మూలకాల ధర్మాలను సులభంగా అర్థం చేసుకోవడమే కాక, మూలకాలతో ఏర్పడిన అసంఖ్యాకమైన రసాయన సమ్మేళనాల ధర్మాలను కూడా అర్థం చేసుకోవచ్చు.

మొట్టమొదటిసారి మూలకాలను వర్గీకరించింది - డాబ్లెనెర్.

మొదటిసారి ఆవర్తన పట్టిక (Periodic Table) ను ప్రచురించిన శాస్త్రవేత్త మెండలీవ్. అప్పటికి తెలిసిన మూలకాలను వాటి 'పరమాణు భారాల' ఆరోహణ క్రమంలో ఆవర్తన పట్టికను అభివృద్ధి చేశారు.

పరమాణు భారం కంటే పరమాణు సంఖ్య మూలకాల ప్రాథమిక ధర్మమని హెన్రీ మోస్లే తేల్చి చెప్పారు. ఈ నియమాన్ని అనుసరించి 'ఆధునిక ఆవర్తన పట్టిక'లో మూలకాలను వాటి పరమాణు సంఖ్యల ఆరోహణ క్రమంలో అమర్చారు.

ఆధునిక ఆవర్తన పట్టికలో మూలకాలను ఏడు అడ్డు వరుసలు (పీరియడ్లు), పద్దెనిమిది నిలువు వరుసలుగా (గ్రూపులు) అమర్చారు.

మొదటి పీరియడ్లో రెండు మూలకాలున్నాయి. అవి హైడ్రోజన్ (H), హీలియం (He). ఇది అతి చిన్న పీరియడ్.

తర్వాత పీరియడ్లలో వరుసగా 8, 8, 18, 18, 32, 32 మూలకాలు ఉన్నాయి.

విస్తృత ఆవర్తన పట్టికలో ఇప్పటివరకు 118 మూలకాలున్నాయి. వీటిలో హైడ్రోజన్ (H) మొదటి మూలకం, ఒగానెస్సాన్ (Og) చివరి మూలకంగా ఉన్నాయి.

ఆవర్తన పట్టికలో అడుగుభాగాన ఆరో పీరియడ్లకు చెందిన 14 మూలకాలను (లాంథానైడ్లు), ఏడో పీరియడ్లకు చెందిన 14 మూలకాలను (ఆక్టినైడ్లు) ప్రత్యేకంగా రెండు వరుసల్లో అమర్చారు.

ఒక గ్రూపులోని మూలకాలు సారూప్య రసాయనిక స్వభావాన్ని ప్రదర్శిస్తాయి.

'IA' గ్రూపు లేదా 1వ గ్రూపు మూలకాలను 'క్షార లోహాలు' అంటారు. ఈ గ్రూపులో లిథియం, సోడియం, పొటాషియం, రుబీడియం, సీసియం, ఫ్రాన్షియం మూలకాలుంటాయి. అవి నీటితో చర్మ జరిపి, బలమైన క్షార ధర్మాలు ఉన్న హైడ్రాక్సైడ్లను ఏర్పరచడం వల్ల వీటిని క్షార లోహాలు అంటారు.

'IIA' గ్రూపు లేదా '2' వ గ్రూపు మూలకాలను 'క్షార మృత్తిక లోహాలు' అంటారు. ఈ గ్రూపులో బెరీలియం, మెగ్నీషియం, కాల్షియం, స్ట్రాన్షియం, బేరియం, రేడియం మూలకాలుంటాయి. ఈ మూలకాలు క్షార ధర్మాలున్న ఆక్సైడ్లు, హైడ్రాక్సైడ్లను ఏర్పరచడం వల్ల వాటికి ఆ పేరు వచ్చింది.

- అల్యూమినియం లోహాన్ని సిల్వర్ పెయింట్ తయారీలో వాడతారు.
- విద్యుత్ రసాయన ఘటాల్లో (Cells) 'లిథియం' ఉపయోగిస్తారు.
- ద్రవ సోడియంను అణు రియాక్టర్లలో శీతలీకరణగా ఉపయోగిస్తారు.
- భూమ్యాకర్షణ శక్తికి బాధ్యత వహించే భూమిలోని లోహం - ఇనుము (Fe)
- కృత్రిమ అయస్కాంతాల తయారీకి వాడే లోహం - కోబాల్ట్ (Co)

హిమోగ్రోబిన్లో ఉండే లోహ అయాన్...?

రచయిత: **పి. భానుప్రకాష్ విషయ నిపుణులు**

'VIA' గ్రూపు లేదా '17'వ గ్రూపు మూలకాలను 'హలోజన్లు' అని వ్యవహరిస్తారు. గ్రీకుల్లో 'హలో' అంటే లవణం అని, 'జెనిస్' అంటే పుట్టినవి అని అర్థం. అంటే సముద్ర లవణాల నుంచి రాబట్టినవి అని అర్థం. ఫ్లోరిన్, క్లోరిన్, బ్రోమిన్, అయోడిన్, అస్టాటిన్ హలోజన్లు.

'18'వ గ్రూపు మూలకాలైన హీలియం, నియాన్, ఆర్గాన్, క్రిప్టాన్, గ్లినాన్, రేడాన్లను 'ఉత్కృష్ట వాయువులు' అంటారు. అతి తక్కువ సమ్మేళనాలను ఏర్పరచడం వల్ల వీటికి ఆ పేరు వచ్చింది. ఈ మూలకాలను 'జడ వాయువులు' అని కూడా అంటారు.

లభించే స్థితుల ఆధారంగా విభజన

ప్రకృతిలో సహజంగా లభించే మూలకాలు

పరమాణు సంఖ్య 1 నుంచి 94 వరకు ఉన్న మూలకాలు ప్రకృతిలో సహజంగా లభిస్తాయి.

ప్రకృతిలో గుర్తించకముందే కృత్రిమంగా తయారైన మూలకాలు 'టెక్నీషియం' (Tc), 'ప్రోమీథియం' (Pm)

ప్రకృతిలో కొన్ని మూలకాలు మాత్రమే స్వేచ్ఛాస్థితిలో, మిగిలిన మూలకాలు సంయోగ స్థితిలో లభిస్తాయి.

భూపటలం, వాతావరణం, జీవరాశులు, సముద్ర జలాలలో ఎన్నోరకాల మూలకాలు ఉన్నాయి.

భూపటలంలో ఎక్కువగా లభించే మూలకాల శాతాలు

- 1. ఆక్సిజన్ (46.6%)
- 2. సిలికాన్ (27.7%)
- 3. అల్యూమినియం (8.1%)
- 4. ఇనుము (5%)
- 5. కాల్షియం (3.6%)

వాతావరణంలో ఎక్కువగా లభించే మూలకాల శాతాలు

- 1. నైట్రోజన్ (78.08%)
- 2. ఆక్సిజన్ (20.95%)
- 3. ఆర్గాన్ (0.93%)

వాతావరణంలో కార్బన్ డైఆక్సైడ్ (CO₂) శాతం = 0.04%

మానవ శరీరంలో ఎక్కువగా లభించే మూలకాలు

- 1. ఆక్సిజన్ (65%)
- 2. కార్బన్ (18%)
- 3. హైడ్రోజన్ (10%)
- 4. నైట్రోజన్ (3%)
- 5. కాల్షియం (1.5%)
- 6. ఫాస్ఫరస్ (1%)

విశ్వంలో ఎక్కువగా లభించే మూలకాలు

- 1. హైడ్రోజన్ (74%)
- 2. హీలియం (24%)
- 3. ఆక్సిజన్ (1%)

కృత్రిమంగా తయారైన మూలకాలు

పరమాణు సంఖ్య 95 నుంచి 118 వరకు ఉన్న మూలకాలు కృత్రిమంగా తయారైనవి.

బెన్జిన్, క్యూరియం, కాలిఫోర్నియం, నోబీలియం మొదలైనవి.

భౌతిక స్థితుల ఆధారంగా మూలకాల విభజన

1. వాయు మూలకాలు

వాయుస్థితిలో ఉండే మూలకాలు మొత్తం 11. అవి: హైడ్రోజన్, ఆక్సిజన్, నైట్రోజన్, ఫ్లోరిన్, క్లోరిన్, జడవాయువులైన హీలియం, నియాన్, ఆర్గాన్, క్రిప్టాన్, గ్లినాన్, రేడాన్.

వాయువుల్లో కెల్లా తేలికైన వాయువు - హైడ్రోజన్.

అతి బరువైన వాయువు - రేడాన్ (Rn)

మండే స్వభావంలేని తేలికైన వాయువు - హీలియం.

2. ద్రవ మూలకాలు

గది ఉష్ణోగ్రత వద్ద మెర్క్యూరి (పాదరసం), బ్రోమిన్ మూలకాలు ద్రవస్థితిలో ఉంటాయి.

ద్రవస్థితిలో ఉండే పాదరసాన్ని 'క్యూర్ సిల్వర్' అని అంటారు. ద్రవస్థితి, మంచి ఉష్ణవాహకత కారణంగా పాదరసాన్ని 'క్లినికల్ థర్మామీటర్'లో ఉపయోగిస్తారు.

ద్రవస్థితిలో ఉండే బ్రోమిన్ ను 'రెడ్ లిక్విడ్' అని పిలుస్తారు.

30°C ఉష్ణోగ్రత వద్ద ద్రవస్థితిలో ఉండే మూలకాలు మూడు. అవి: గాలియం (Ga), సీజియం (Cs), ఫ్రాన్షియం (Fr) ఈ మూడు మూలకాలను అరచేతిలో ఉంచితే ద్రవస్థితికి మారతాయి. గాలియంను 'వేసవి ద్రవం' అని కూడా అంటారు.

3. ఘన మూలకాలు

ఆవర్తన పట్టికలోని మూలకాల్లో ఎక్కువ భాగం ఘన స్థితిలో ఉంటాయి. ఉదా: ఇనుము, కాల్షియం, మెగ్నీషియం, సోడియం, పొటాషియం, వెండి, బంగారం మొదలైనవి.

స్వభావం ఆధారంగా మూలకాల వర్గీకరణ

1. లోహాలు

118 మూలకాల్లో లోహాల సంఖ్య సుమారుగా 90. లోహాలకు 'లోహ దృఢి' (మెరిసే గుణం), ధ్వని గుణం ఉంటాయి. లోహ దృఢి కారణంగా బంగారం, వెండి, ప్లాటినం లాంటి లోహాలను ఆభరణాల తయారీలో ఉపయోగిస్తారు. లోహాలు మంచి 'ఉష్ణ, విద్యుత్ వాహకాలు'. అందుకే వీటిని విద్యుత్ తీగలు, వంటపాత్రల తయారీలో వాడతారు.

వీటికి సాంద్రత ఎక్కువ. లోహాలకు సులభంగా బాహ్య కక్ష్యలోని ఎలక్ట్రాన్లను కోల్పోయే స్వభావం ఉంటుంది.

లోహాలు తాంతవతను (సన్నని తీగలుగా సాగే లక్షణం), అగాధ వర్ధనీయతను (రేకులుగా సాగే లక్షణం) ప్రదర్శిస్తాయి.

లోహాలకు ఉండే తాంతవత, అగాధ వర్ధనీయత స్వభావం వల్ల వాటిని విద్యుత్ పరికరాలు, యంత్ర భాగాలు, ఆటోమొబైల్స్, శాటిలైట్, విమానాల భాగాల తయారీకి ఉపయోగిస్తారు.

అత్యుత్తమ విద్యుత్ వాహకతను ప్రదర్శించే లోహాలు

- 1. సిల్వర్ (వెండి),
- 2. కాపర్ (రాగి),
- 3. గోల్డ్ (బంగారం),
- 4. అల్యూమినియం

అధిక తాంతవత ఉన్న లోహం - ప్లాటినం (Pt)

అధిక అగాధ వర్ధనీయత ఉన్న లోహం - బంగారం (Au)

అతి తేలికైన లోహం - లిథియం (Li)

అతి బరువైన లోహం - ఆస్మియం (Os), (సాంద్రత = 22.59 గ్రా./ మి.లీ.)

మానవుడు మొదట ఉపయోగించిన లోహం - రాగి (Cu)

సముద్రంలో ఎక్కువగా లభించే లోహం - సోడియం (Na)

లోహాల్లో కఠినమైంది టంగ్స్టన్ (W). దీన్నే విద్యుత్ బల్బుల్లో ఫిలమెంట్ గా ఉపయోగిస్తారు.

రాగి, వెండి, బంగారం లోహాలను 'నాణేల లోహాలు' (Coinage Metals) అంటారు.

వెండి, బంగారం, ప్లాటినం లోహాలను 'నోబుల్ లోహాలు' అంటారు. దానికి కారణం ఇవి గాలి, తేమతో ఎలాంటి రసాయనిక చర్య జరపవు. తుప్పు పట్టవు.

మనం అధికంగా ఉపయోగిస్తున్న లోహం - ఇనుము.

నీటి కఠినత్వతకు కారణమైన లోహ అయాన్లు - మెగ్నీషియం, కాల్షియం.

ఆకులు పచ్చరంగులో ఉండటానికి కారణమైన క్లోరో ఫిల్లోలో ఉండే లోహ అయాన్ - మెగ్నీషియం (Mg⁺²)

రక్తం ఎరుపు రంగులో ఉండటానికి కారణమైన 'హిమోగ్లోబిన్'లో ఉండే లోహ అయాన్ - ఇనుము.

విటమిన్ - బి12 లో ఉండే లోహ అయాన్ - కోబాల్ట్ (Co⁺³)

మెగ్నీషియం పొడిని బాణసంచా తయారీలో ఉపయోగిస్తారు.

ఎముకలు, దంతాల దృఢత్వానికి కాల్షియం చాలా అవసరం. ఇది పాలలో అధికంగా ఉంటుంది.

బంగారం స్వచ్ఛత

బంగారం స్వచ్ఛతను 'క్యారెట్స్'లో (Karats) కొలుస్తారు. 24 క్యారెట్ల బంగారం అంటే 100% పరిశుద్ధ బంగారం. 22 క్యారెట్ల బంగారం అంటే అందులో 22 క్యారెట్ల బంగారం, 2 క్యారెట్ల రాగి ఉన్నాయని అర్థం. ఈ బంగారాన్ని ఆభరణాల తయారీలో ఉపయోగిస్తారు.

22 క్యారెట్ల బంగారంలో బంగారం శాతం

$$= \frac{22}{24} \times 100 = 91.6\%$$

22 క్యారెట్ల బంగారంలో రాగి శాతం

$$= \frac{2}{24} \times 100 = 8.3\%$$

916 బంగారంతో (22 క్యారెట్లు) ఆభరణాల తయారీలో 'కాడ్మియం' అనే లోహాన్ని అతుకు వేయడానికి (Soldering) వాడటం వల్ల దానికి 'KDM బంగారం' అనే పేరు వచ్చింది. కానీ కాడ్మియం విషపూరితం కాబట్టి ప్రస్తుతం ఈ పద్ధతి వాడుకలో లేదు.

(తర్వాతి భాగంలో అలోహాల గురించి తెలుసుకుందాం)

టీచర్ పోస్టులు

దిల్లీలోని మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ పాఠశాలల్లో ప్రైమరీ టీచర్ పోస్టుల భర్తీకి దిల్లీ సబార్డినేట్ సర్వీసెస్ సెలక్షన్ బోర్డు దరఖాస్తులు కోరుతోంది.

- ★ ఖాళీలు: 4366
- ★ అర్హత: ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్లో డిప్లొమా/ సర్టిఫికేట్/ బ్యాచిలర్ కోర్సు ఉత్తీర్ణత. సెకండరీ స్థాయిలో హిందీ, సెకండరీ/ సీనియర్ సెకండరీ స్థాయిలో ఇంగ్లీష్ ఒక సబ్జెక్టుగా చదివి ఉండాలి. సీటివ్లో అర్హత సాధించడం తప్పనిసరి.
- ★ వయసు: 30 ఏళ్లకు మించకూడదు.
- ★ ఎంపిక: రాతపరీక్ష ద్వారా
- ★ దరఖాస్తు: జూలై 2 నుంచి ఆగస్టు 1 వరకు దరఖాస్తులు అందుబాటులో ఉంటాయి.
- ★ దరఖాస్తు ఫీజు: రూ. 100
- ★ చివరి తేదీ: 30 జూలై

వెబ్ సైట్: dsssbonline.nic.in

మూలకాల విభజన

